זשאבאטינסקי'ס גרויסע רעדע — זעה 5-טע זייט

היינט 8 זייטען

Opłata pocztowa uiszczona ryczałtem.

NAJER FOLKSBLAT | פרייז 15 גראָשען

נייער פאלקסבלאט

№ 247 | לאדז, מיטוואך, ז' מרחשון תרצ"א | אכטער יאהרגאנג | Łódź, Sroda, 29 października 1930 r. | № 247

אדרעס פון רעדאקציע און אדמיניסטראציע: לאדז, פעטריקאווער 21, טעל. 224-71 — Adres Redakcji i Administracji: Łódź, Piotrkowska 21, tel. 224-71.

פראָפ. וויצמאן וועט קאנדידירען

בעת די צוגאב-וואהלען צום ענגלישען פארלאמענט

לאָנדאָן, 28. (יט"א טעלעגראפיש). אין ווייצמאן-שעפעל האָבען זיך פערשפרייט קלאַנגען אַז בעת די צוגאָב-וואַהלען צום ענגלישען פאַרלאַמענט וועט אין ווייטשעפעל קאַנדידירען פראָפ. חיים ווייצמאַן. ווי ד"ר ווייצמאַן האָט אָבער מיטגעטיילט דעם יט"א-פאָרשטעהער האָט ער נישט בדעה צו קאַנדידירען.

סעקרעטאר פון דער אראבישער עקזעקוטיוו

פאהרט בעארבייטען די עפענטליכע מיינונג

לאָנדאָן, 28. (יט"א טעלעגראפיש). „טיימס" טיילט מיט, אַז דער סעקרעטאַר פון דער אַראַבישער עקזעקוטיוו איז אָפּגעפאָהרען קיין לאָנדאָן, כדי צו בעאַרבייטען די ענגלישע עפענטליכע מיינונג לטובת די אַראַבער.

הרב קוק וועגען דער ענגלישער דעקלאראציע

ירושלים, 28. (יט"א טעלעגראפיש). דער הרב הראשי קוק האָט זיך געווענדעט מיט אַן אויפרוף צום יודישען פאָלק וועגען דער לעצטער ענגלישער דעקלאַראַציע בנוגע ארץ-ישראל.

גרויסער פראטעסט-מיטינג אין לאנדאן

רעדע פון וויצמאן, סאקאלאוו און בראדעצקי

לאָנדאָן, (וו.) אין פּאַוויליאָן-טעאַטער איז אונטער'ן פאָרזיץ פון נחום סאָקאָלאָוו פאָרגעקומען אַ גרויסער פּראָטעסט-מיטינג. סאָקאָלאָוו האָט אין זיין רעדע געזאָגט, אַז דער פּראָטעסט איז נישט געווענדעט געגען ענגלאנד, נאָר געגען דער איצטיגער ענגלישער רעגירונג וועלכע האָט געענדערט די באַלפור-דעקלאראציע.

ד"ר ווייצמאן האָט אָנגעגריפען די אַ"י-אַדמי-ניסטראַציע אָנווייזענדיג, אַז זי שטערט און טוט קיין גוטס נישט סיי די יודען און סיי די אַראַבער. די באַלפור-דעקלאַראַציע, האָט ד"ר ווייצמאַן גע-זאגט, איז אַ פערפליכטונג בנוגע יודען פון דער גאנצער וועלט, ס'האָט אויך גערעדט פראָפ. בראָדעצקי, ס'איז אָנגענומען געוואָרען אַ שאַרפע פּראָטעסט-רעזאָלוציע.

געעפענט די סעסיע פון ענגלישען פארלאמענט

טראָן-רעדע פון ענגלישען קעניג

לאָנדאָן, 28. (טו) היינט פאַרמיטאָג האָט דער ענגלישער קעניג געעפענט דעם פארלאמענט מיט זיין טראָן-רעדע, בעת וועלכער דער קעניג התט בע-ריהרט די פאָרשטעהענדע ענגליש-אינדישע קאָנפע-רענץ, די בעציהונג צו די אויסלענדישע מלוכות, די לעצטע סעסיע פון פעלקער-בונד און די ענט-וואָפנונגס-פראַגע. פון די אינערליך-פּאָליטישע פרא-גען האָט דער קעניג בעהאַנדעלט די אַרבייטסלאָזע-פראַגע, און ערקלערט אז ס'וועט געשאפען ווערען אַ בעזונדערע קאָמיסיע כדי צו בעטראַכטען די פראגע פון אַרבייטסלאָזע-פערזיכערונג און נאָך אַנדערע פראגען.

„פאקטען בעווייזען, אז די אראבער האבי געהאט אנ'עולה"

שרייבט מאַקדאָנאַלד צו גענ. סמוטס

לאָנדאָן, 28. (יט"א טעלעגראפיש). מאָקדאָ-נאַלד האָט געענטפערט דעם גענעראַל סמוטס אויף זיין בריף וועגען דער נייער ענגלישער דעקלאַראַ-ציע. אויף זיין ענטפער שרייבט מאַקדאָנאַלד, אַז גענ. סמוטס האָט געוויס נישט אויספיהרליך אַדורכ-געלייענט דאָס ווייס-בוך און דעם סימפּסאָן-בעריכט, ווייל אַנדערש וואָלט ער געזעהען אַז די ענגלישע רעגירונג וויל זיך נישט בעפרייען פון איהרע הב-טחות און פון דער באַלפור-דעקלאראציע. די אימי-גראַציע און דער פערקויף פון באָדען האָבען געמוזט אָפּגעשטעלט ווערען צוליב פּראַקטישע סעמים. פאקטען בעווייזען, אַז די אַראַבער האָבען געליטען אַנ'עוולה. דאָס ווייס-בוך וועט נישט צופרידענ-שטעלען קיין עקסטרעמיסטען, אָבער וועט געבען גו-טע רעזולטאַטען.

נאָך קורצע שווערע ליידען איז נעכטען געשטאָרבען אין עלטער פון 82 יאָהר מיין ליבער מאַן, אונזער טייערער און אונפערגעס-ליכער פאָטער, שוויגערפאָטער, גרויספאָטער, אורגרויספאָטער, ברודער, שוואָגער און אנקעל

נ. ע. נפתלי ב"ר אברהם ז"ל זאַכס

די לויה קומט פאָר היינט, מיטוואָך, דעם 29-טען אָקטאָבער ד. י. 1 אַ זייגער בייטאָג פון טרויער-הויז אַלעקסאַנדריסקאַ 20 (מרדכי-גבאי'ס גאַס), וועגען וואָס עס טיילען מיט אין גרויס צער

די טיפטרויערנדע הינטערבליבענע.

עפענטליכע ווארנונג!

איך וואָרען מיין געוו. שותף ה' **אלטער ליכטענשטייין** נאָוואָמיעסקאַ 3 (פריהער נאָוואָמ. 10) אויפצוהערען צו בעשמוצען מיין פערזאָן, ווייל ער אַליין מיט זיינע 2 בייוויליגע באַנקראָטען אָהן דעם שותּף'ס וויסען און ווילען איז גענוג בעקאַנט. פאַר מיינע ווערטער ה' ליכ-טענשטיין וויל איך טראָגען די געריכטליכע פעראַנטוואָרטליכקייט! איך רוף אייך עפענטליך אַרויס.

מ. לוקסענבערג

9168 — לאדז, פאלודניאווא 36.

בעקאנטמאכונג

אזוי ווי עס קומט פאָר היינט, מיטוואך, דעם 29/X ד. י.

די אלגעמיינע פערזאמלונג

פון קליינהענדלער-באנק פיעטריקאָווער 18

בעט איך אַלע מיטגלידער צו קומען אין זייערע אייגענע אינטערעסען.

מיט אַכטונג **שלמה טאַסס.**

דעם טיפסטען מיטגעפיהל דריקען מיר אויס דער שווער-געטראָפענער פאַמיליע בערקענוואַלד צוליב'ן טויט פון זייער אונפערגעסליכען מאַן און פאָטער, אונזער לאַנגיעהריגען מיטגליד

נ"ע חיים לייב בערקענוואלד

די פעדוואַלטונג פון צעך און פעראיין פון יובילער, זייגערמאַכער און גראַווירער אין לאָדז, זאַוואַדזקאַ 4

פערטיידיגונג.

איך בעהט איבער דעם ראַבינאַט און די צופּות-שוחטים פאַר אונפאָרזיכטיגקייט און בעליידיגונג און איך נעהם אויף מיר, עס זאָל מעהר אַזעלכעס נישט פאָרקומען און וואַרף מיך אונטער צו האַלטען די בעשלוסען פון ראַבינאַט, אויך מקיים צו זיין וואָס פאַר אַ קנס זיי וועלען מיר אַרויסגעבען.

מיט אַכטונג **משה מענדעל בזשיסקי.**

Dr. Henryk Kryszek

צוריקגעקעהרט.

DOKTOR

H. WOŁKOWYSKI

צעגעלניאנא 25, טעל. 126-87

צוריקגעקעהרט

ספּעציאַל-אַרצט פאַר הויט- און ווענערישע קראַנקהייטען. מענער - שוואַכע, אַלע אַרט אַנאַליזען. עלעקטראָטעראַפּיע, בעהאַנדלונג מיט קווארץ - שטראַהלען

נעמט אָן פון 8 – 2 נאַרמ. און פון 6 – 9 אָוונד

בעקאנטמאכונג.

זונטאג, דעם 9-טען נאָוועמבער ד. י. קומט פאָר אין לאָקאַל פון פליישער-פעראיין זגערזשער 84, די

אלגעמיינע פערזאמלונג

פון פעראיין „**משמרת החולים**" אין באַלוט מיט פאָלג. טאָג-אָרדנונג:

1) וואַהלען פון פאָרזיצענדען, 2) קאַסע-בעריכט, 3) טעטיגקייטס בעריכט 4) וואַהלען פון אַ נייער פערוואַלטונג, 5) בעשטעטיגונג פון בודזשעט פאַר'ן יאָהר 1931/32, 6) פרייע פאָרשלאָגען.

בעמערקונג: מיר בעטען די מיטגלידער צו רעגולירען דעם ביישטייער, כדי נישט צו פערלירען דאָס וואַהל-רעכט.

איינלאַדונגען ווערען בעזונדער געשיקט. — די פערוואַלטונג.

די לאדזער קליינהענדלער-באנק

פיעטריקאווער 18

טיילט מיט, אַז היינט, מיטוואך, דעם 29. אָקטאָבער ד. י. 7 אַ זייגער אָוונד קומט פאָר די אויסעראָרדענטליכע

אלגעמיינע פערזאמלונג

אין אייגענעם באַנק-לאָקאַל מיט פאָלגענדער טאָג-אָרדנונג:

1) ערעפנונג; 2) וואַהלען פון אַ פאָרזיצער; 3) בעריכט; 4) וואַהלען פון אַ נייער פערוואַלטונג און אויפזיכטס-ראַט; 5) פערשידענעס.

דער ראט און די פערוואלטונג.

צוזאמענשטויס מיט פאליציי אין תל אביב
בעת א ריזיגער יודישער דעמאנסטראציע

תל-אביב, 28. (יט"א טעלעגראפיש) דא איז פארגעקומען א גרויסער פראטעסט-מיטינג פון די ציוניסטען-רעוויזיאניסטען. נאך דעם מיטינג האט זיך פארמירט א דעמאנסטראציע איבער די גאסען. אין דער דעמאנסטראציע האבען אנטיילגענומען 6000 פערזאן. ס'איז געטראגען געווארען א ציוניסטישע פאהן און ס'האבען זיך געהערט אויסרופען „נידער מיט לארד פאספילד, זאל לעבען די באלפור-דעקלאראציע". ווען די פאליציי האט געוואלט פונאנדערטרייבען דעם עולם, האבען די דעמאנסטראנטען געשטעלט א ווידערשטאנד. די פאליציאנטען זענען אראפגעשלעפט געווארען פון די פערד. א פיערציג יונגעלייט איז פערוואונדעט געווארען, 3 פערזאן זענען ארעסטירט געווארען. קיין תל-אביב זענען אנגעקומען פערשטארקטע פאליציי-אפטיילונגען.

הסתדרות העובדים זאמעלט אונטערשריפטען
נעגען די גזרות פון לארד פאספילד

ירושלים, 28. (יט"א טעלעגראפיש).

די הסתדרות העובדים האט זיך געווענדעט מיט א צירקולאר צו אלע ליגעס פאר'ן ארבייטענדען ארץ-ישראל, אז זיי זאלען זאמלען אונטערשריפטען אויף אן ענטשפרעכענדער פעטיציע געגען די גזרות פון לארד פאספילד.

נייע קוילען-גרובען-קאטאסטראפע

אקלאהאמא-סיטי. 28. (ספ. טעל.) אין די קוילען-גרובען וועסטלוי איז פארגעקומען אן אויפרייס, 29 ארבייטער זענען פערשיט געווארען.

די העצערישע רעדע פון דיקטאטאר מוסאליני
קען זיך ענדיגען מיט א קאטאסטראפע

לאנדאן, (ספ. טעל.) די העצערישע רעדע, וועלכע ס'האט נעכטען געהאלטען דער איטאליענישער דיקטאטאר מוסאליני האט אין דער גאנצער ענגלישער פרעסע ארויסגערופען א שטארקע אויפרעגונג.

„דיילי העראלד" ארומרעדענדיג די קריגערישע אויספיהרונגען פון איטאליענישען דיקטאטאר שטעלט פעסט, אז אייראפא האט גארנישט געלערנט פון דער וועלט-מלחמה און געהט אויפ'ן וועג פון איהרע אלטע געוואוינהייטען, מוסאליני ארגאנירט א גרופע מלוכות צו וועלכער ס'זאלען געהערען אונגארן, בולגאריען, טערקיי און אפשר גריכענלאנד. פון דער צווייטער זייט מאכט ער חנדלעך צו דייטשלאנד, פאדערענדיג די רעוויזיע פון די טראקטאטען.

„דיילי עקספרעס" שרייבט אז דער „קריגער מוסאליני קלינגט מיט'ן שווערדעל", אויב מוסאליני זאל נישט אפשטעלען זיין איצטיגע האנדלונג וועט ער אומבעדינגט ארויסרופען א קאטאסטראפע, בעת וועלכער ער וועט שטעלען אויף איין קארט אלץ וואס ער האט ביז-איצט דערגרייכט.

די מאטיוועו פון געריכט
וועגן פעראורטיילען דעם ג. דעפ. קוואפינסקי אויף א יאהר טורמע

סאסנאוויץ. 28. (טעלעפאניש). דער פראצעס געגען געוו. פ.פ.ס.'ישען דעפוטאט יאן קוואפינסקי האט זיך געענדיגט מיט פעראורטיילען דעם בעשולדיגטען אויף איין יאהר פעסטונג.

דאס געריכט האט אנערקענט אזוי רעדע פון קוואפינסקין אין אלקוש פאלט אונטער די פערברעכענס וואס ווערען פאראויסגעזעהען אין ארט. 129 פון שטראף-קאדעקס.

ביים בעשטימען די שטראף האט דאס געריכט אנערקענט אלס מילדערנדען אומשטאנד די פערגאנגענהייט פון בעשולדיגטען, וועלכער ... פאר דער מלחמה געהאט גרויסע פערדינסטען פאר פוילען, צוליב דעם האט דאס געריכט אנגעווענדעט די קלענסטע שטראף וואס ווערט פאראויסגעזעהען אין קאדעקס און האט איהם פערמשפט אויף 1 יאהר פעסטונג. די העכסטע שטראף וואס ווערט פאראויס געזעהען פאר דעמזעלבען פערברעכען דערגרייכט ביז 6 יאהר טורמע.

די פערטיידיגער האבען ערקלערט אז זיי וועלען אפגעבען אן אפעלאציע

דאס פערמעגען פון ראנד-ארבייטער-פעראיין
וועט פערקויפט ווערען אויף א ליציטאציע

ווארשא, 28. (טעלעפאניש). דעם 4 נאוועמבער וועט פערקויפט ווערען אויף ליציטאציע דאס פערמעגען פון דעם אגראר-ארבייטער פעראיין (פ.פ.ס.) אויף טשערוואני קזשיזש-גאס. די ליציטאציע וועט אדורכגעפיהרט ווערען פאר שטייערען אויף דער סומע פון 13385 זלאטיס וואס דער פעראיין איז שולדיג.

אויסטראליען האט זיך אפגעזאגט
צו בעשטימען דעם ענגלישען קעניגס-זוהן אלס גובערנאטאר

לאנדאן, 28. (ספ. טעל.) אין די היגע פאליטישע קרייזען ווערט זעהר לעבהאפט קאמענטירט דער אפזאג פון דער אויסטראלישער רעגירונג צו בעשטימען דעם יונגערען זוהן פון ענגלישען קעניג — פירשט יארק אלס גובערנאטאר פון אויסטראליען.

דער ענגלישער קעניג האט שטארק געוואלט די דאזיגע נאמינאציע און איז אפילו געגאנגען אזוי ווייט אז ער האט גערופען צו זיך דעם שעף פון דער אויסטראלישער רעגירונג סקולען און פערזענליך איהם געבעטען אונטערצוהאלטען די קאנדידאטור פון פירשט יארק.

סקולען האט קאטעגאריש אפגעזאגט, ארויסגעהענדיג פון שטאנדפונקט, אז אלס גובערנאטאר דארף בעשטימט ווערען אן אויסטראליער.

דיסקוסיע אין לארדען-הויז וועגען א"י
די ענגלישע רעגירונג פערטיידיגט איהר פאליטיק

לאנדאן, 28. (ספ. טעל.) נישט געקוקט דערויף, וואס די גאנצע יודישע וועלט האט ערווארט, אז דער ענגלישער קעניג זאל אין זיין טראנרעדע בעריהרען די ארץ-ישראל-פראגע, האט דער קעניג דאס נישט געטאן.

אין לארדען-הויז האט זיך שוין אנגעהויבען די דיסקוסיע וועגען דער רעדע און עטליכע רעדנער האבען בעריהרט די דאזיגע פראגע. דער פערטרעטער פון דער רעגירונג לארד פארמור האט ערקלערט, אז די איצטיגע רעגירונגס-פאליטיק בנוגע ארץ-ישראל איז א ריכטיגע און איז לטובה סיי פאר די יודען און סיי פאר די אראבער.

ווארשעווער אראבער פראטעסטירט
נעגען דער „נייער באלפור-דעקלאראציע"

ווארשא, 28. (טעלעפאניש פון אונזער קארעספאנדענט). אין זאקסישען גארטען איז נעכטען ארומגעלאפען אן אראבער, א טערקישער אונטערטאן, וואס וואוינט אין ווארשא מיט א מעסער אין האנד און פערטשעפעט יעדען יודען, שרייענדיג „נידער מיט דער באלפור-דעקלאראציע". די פאליציי האט דעם אראבער ארעסטירט. ער האט זיך פערטיידיגט דערמיט, וואס ער האט געהאט געהערט, אז ס'איז ארויסגעגעבען געווארען א נייע באלפור-דעקלאראציע, האט ער אזוי-ארום געוואלט פראטעסטירען.

פערפלייצונג אין דייטשלאנד
נעהמט אן מורא'דיגע פארמען

גערליץ, 28. (טו) די פערפלייצונג נעהמט אן שרעקליכע פארמען. דער פערקעהר איז פולשטענדיג אפגעשטעלט: אלע גאסען אין גערליץ זענען פערפלייצט, 2 בריקען זענען אוועקגעריסען געווארען. די בעפעלקערונג איז געראטעוועט געווארען מיט שיפלעך. אלע הייזער געפינען זיך אונטער'ן וואסער.

ברעסלוי, 28. (טו) דאס וואסער אין אלע טייכען שטייגט. מ'רעכענט מיט גוואלדיגע פערפלייצונגען ווי אין יאהר 1903.

שטרייק צוליב דער קאטאס-טראפע אין אלסדארף
האבען ארויסגערופען די דייטשע קוילען-ארבייטער

בערלין, 28. (ספ. טעל.) אין די קוילען-גרובען-רעווירען איז געקומען צו בלוטיגע אונרוהען. די קאמוניסטען האבען אויסגענוצט די געדריקטע שטימונג נאך דער גרויזאמער קאטאסטראפע אין אלסדארף און האבען ארויסגערופען א ווילדען שטרייק צווישען די גרובען ארבייטער.

אין אקוויזגראן איז געקומען צו בלוטיגע צוזאמענשטויסען מיט דער פאליציי, בעת וועלכע ס'זענען נעפאלען פיל פערוואונדעטע. די פאליציי האט בעזעצט דעם גאנצען שטח פון די קוילען-גרובען, היינט שטרייקען ביז פופציג פראצענט ארבייטער.

דער געהיימניספולער מארד אויף פאזנאנסקי-גאס אין ווארשא
איז פארגעקומען צוליב רויב-צוועקען

ווארשא, 28. (טעלעפאניש) דער געהיימניספולער מארד איבער דעמקוילען-הענדלער קאזשימיעזש ביאלי וואס איז נעכטען אויסגעפיהרט געווארען אויף פאזנאנסקא גאס איז נאך נישט אויפגעקלעהרט געווארען.. ווי דער שותף פון ערמארדעטען ה' קירשברוין ערקלעהרט האטמען ביי ביאלין צוגערויבט א פארטפעל מיט פינף טויזענד זל. א גאלדענעם זייגער און עטליכע טשעקען. די אויספארשונג איז אין גאנג.

ועד הלאומי פראקלאמירט א פאלקס-זאמלונג
אלס פראטעסט געגען סימפסאנ'ס-בעריכט

ירושלים (יט"א) דער ועד הלאומי האט פערעפענטליכט א אויפרוף צום יודישען פאלק אויף דער גאנצער וועלט אלס ענטפער אויף דעם אנגריף אויף דעם יודישען נאציאנאל-פאנד און סימפסאנ'ס בעריכט. אין אויפרוף ווערט געזאגט:

„דער ועד לאומי פאדערט אויף די יודישע עפענטליכקייט צו געבען א קאנקרעטען ענטפער אויף דעם אנגריף אויף די ווערטפולסטע און פאפולערסטע אינסטיטוציע פון אונזער פאלק. דאס אויסלעזען די ערד פון אונזערע אבות שטיצט זיך אויף יסודות פון גערעכטיגקייט און יושר. דער קרן-קימת איז בעהאלטען דורך אונצערייסבארע פעדים מיט די הערצער פון די יודישע מאסען אויף דער גאנצער וועלט. דער ועד-הלאומי רופט דאס יודישע פאלק אין ארץ-ישראל און אין גלות צו געבען אן אויסדרוק פון זייער צוזאמענבונד מיט'ן אינסטרומענט פון אונזער ערד-אויסלייז דורך א מאסען-קאמפיין לטובה דעם יודישען נאציאנאל-פאנד אין טאג פון 2. נאוועמבער. זאל יעדער יוד איבער עם טאג פערדאפלען זיין שפענדונג פאר'ן קרן-קימת און אזוי ארום בעווייזען, אז ארץ-ישראל איז דאס אייביגע אייגענטום פון פאלק ישראל".

היינט די לויה פון 96 אומגעקומענע
בעת דער צווייטער קוילען-גרובען-קאטאסטראפע אין דייטשלאנד

סאארבריקען, 28. (טו) די צאהל טויטע אין דער צווייטער גרויסער גרובען-קאטאסטראפע אין סאארבריקען בעטרעפט 96 און די צאהל שווער פערוואונדעטע 21. די סיבה פון דער גרויסער קאטאסטראפע איז נאך נישט פעסטגעשטעלט געווארען.

מארגען קומט פאר די לויה פון די אומגעקומענע. אלע פערוויילונגס-פעראנשטאלטונגען זענען פערבאטען געווארען.

גרעסטער קוילען-קאנצערן אין דער וועלט
מיט א קאפיטאל פון 13 מיליאן פונט

לאנדאן, 28. (ספ. טעל.) נעכטען איז אין מאנטשעסטער פארגעקומען א קאנפערענץ פון עטליכע קוילען-גרובען-בעזיצער. ס'איז בעשלאסען געווארען צו פעראייניגען די קוילען-גרובען אין א קאנצערן, וועלכער וועט זיין דער גרעסטער אין דער וועלט. דער איינלאגס-קאפיטאל בעטרעפט 18 מיליאן פונט. די יעהרליכע פראדוקציע 18 מיליאן טאן.

נייע מאסען-ארעסטען אין מאסקווע
פאר גרינדען א קאנטער-רעוואלוציאנערע ארגאניזאציע

בערלין, 28. (ספ. טעל.) פון מאסקווע זענען אנגעקומען ידיעות וועגען נייע מאסען-ארעסטען פון סאוויעטישע געלערנטע וועלכע ווערען בעשולדיגט אין קאנטער-רעוואלוציע.

צווישען די 38 ארעסטירטע זאלען זיך געפינען געלערנטע מיט וועלט-רוהם ווי: פראפ. פון מאסקווער פאליטעכניקום טשארנאווסקי, ווייטער פראפ. ראזיניצוו, די אינזשיניערען לאריטשעוו, פיעדאלאוו, קופריאנאוו און פראפ. קאליניקאוו.

אלע ווערען בעשולדיגט אין גרינדען א געהיימע קאנטער-רעוואלוציאנערע ארגאניזאציע וועלכע האט געהאט א קאנטאקט מיט די בעדייטענדסטע פארשטעהער פון די רוסישע אינדוסטריעלער וועלכע געפינען זיך איצט אויף דער עמיגראציע.

דער ציל פון דער עמיגראציע האט געזאלט זיין דאס אומווארפען די סאוויעטישע מאכט.

געפסלט די „אגודה"-ליסטע אין קראקא

קראקא, 28. (וו) די ליסטע פון דער „אגודה" אויף דער שטאט קראקא איז נעפסלט געווארען.

ארעסטירט א קאנדידאט פון „צענטראלעוו"

יאסלא, 28. (ספ. טעל.) נעכטען איז צרעס טירט געווארען פאר אנטימלוכהשער אגיטאציע דער קאנדידאט פון „צענטראלעוו" סטאניסלאוו בוטשעק. דער ארעסטירטער איז אריינגעזעצט געווארען אין תפיסה און איבערגעגעבען געווארען צו דיספאזיציע פון דער פראקוראטור.

3

געפסלט די ליסטע פון לינק-סאציאליסטישען בלאק
אין אסטראוו—מאז.

ווארשא, 28. (טעלעפאני). אין אסטראוו-מאזאוויעצק איז גע'פסל'ט געווארען די ליסטע פון לינק-סאציאליסטישען בלאק און פון די קאמוניסטען.

ציוניסטישע ארגאניזאציע אין רומעניען
וועגען ענגלאנד'ס פערראט

בוקארעשט, (יט"א) די ציוניסטישע לאנדעס-ארגאניזאציע אין רומעניען האט ארויסגעשיקט צו דער ציוניסטישער עקזעקוטיווע אין לאנדאן די פאלגענדע דעפעשע:

דער נייער קלאפ געגען אונזערע אנערקענטע רעכט אויף א"י, וואס איז ענטהאלטען אין דער ענגלישער רעגירונגס-דעקלאראציע און אין סימפסאנ'ס בעריכט איז נישט בכח אבצושוואכען די ענערגיע פון דער ציוניסטישער ארגאניזאציע אין איהר קאמף פאר א"י. אין דער דאזיגער שווערער שעה ערקלערט די ציוניסטישע ארגאניזאציע אין רומעניען, אז זי גלויבט אין ענדגילטיגען זיג פון דער ציוניסטישער זאך און, אז אלע אנגריפען וועלען אנטרונען אויפ'ן אייזערנעם ציוניסטישען פראנט. דאס יודישע פאלק וועט זיך נישט אבזאגען פון זיין 2-טויזענד-יעהריגען אידעאל ווי לאנג עס לעבט.

א טייל דזשיקע-גאס
אנגערופען זאמענהאף-גאס

ווארשא, 28, (טעלעפאניש פון אונזער קארעספאנדענט). דער ווארשאווער מאגיסטראט האט בעשלאסען אנצורופען א טייל פון דער דזשיקע-גאס, וואס איז בעוואוינט דורך יודען — מיט'ן נאמען זאמענהאף-גאס.

גען. מאלטשעווסקי אנגעקלאגט
דורכ'ן רעדאקטאר פון „גאזעטא ווארשאווסקא"

ווארשא, 28. (טעלעפאניש פון אונזער קארעספאנדענט). היינט איז אין ווארשא פארגעקומען א פראצעס געגען גען. מאלשעווסקי, הויפט-קאמענדאנט פון דער מלוכה-פאליציי. דער גענעראל איז אנגעקלאגט געווארען דורך דעם רעדאקטאר פון „גאזעטא ווארשאווסקא" פאר בעליידיגונג. דער גענעראל איז בעפרייט געווארען.

„נייער פאָלקסבלאַט"

לאָדז, 29 אָקטאָבער 1930
לאָדז 29 אָקטאָבער 1930

אין וועלט
פון די שטייער-פאָרשריפטען

בײם פינאַנץ־מיניסטעריום איז נישט לאַנג געבילדעט געוואָרען אַ שטייער־קאָמיטעט, וועלכער איז צוגעטראָטען אויסצואַרבייטען אַ נייע שטייער־אָרדינאַציע, וואָס קאָן האָבען אַ גרויסע בעדייטונג פאַר׳ן ווירטשאַפטליכען לעבען אין לאַנד.

די געזעצען אויפ׳ן געביט פון שטייער־וועזען זענען אַרויסגעגעבען געוואָרען אין פערשידענע צייטען, מיר בעגעגענען דעריבער אין די בעזונדערע געזעצען פערשידענע פאָרשריפטען, וועלכע שאַפען אַ כאַאָס און מאַכען שווער צו אָריענטירען זיך אין זיי נישט נאָר דעם דורכשניטליכען בירגער, נאָר אַפילו יוריסטען פאַכלייט. און דאָס מוז זיך נעגאַטיוו אָפּרופען אויף דער ריכטיגקייט און גערעכטיגקייט פון די שטייער־אויסמעסטונגען.

בנוגע איינינע שטייערען, ווי למשל, שטייערען פון זאַמבעוועגליכע גיטער, איז כמעט נישטאָ קיין שום פאָרשריפטען. אין יעדען שטייער־אַמט ווערט דעריבער אָנגעווענדעט אַנ׳אַנדער פּראַקטיק, און די שטייער־צאָהלער האָבען כמעט נישט קיין שוץ געגען אומגערעכטע שטייער־אויסמעסטונגען. אַ חוץ דעם זענען פערהאַן פיל אַנדערע, אומגערעכטע ערשיינונגען. עס איז אַ שטייגער נישט פערהאַן קיין פאָרשריפט, וואָס זאָל ערלויבען דעם שטייער־צאָהלער זיך צובעקענען מיט די געהעריגע אַקטען ביים אינדוסטרי־שטייער, אַפילו ווען עס האַנדעלט זיך וועגען אַריינטראַגען אַנ׳אָנקלאַגע אין העכסטען אַדמיניסטראַטיוו־טריבונאַל. ענדליך די ווייטגעהענדיגע אויספאָרשונגס־רעכט פון די שטייער־אַמטען די שאַרפע פאָרשריפטען וועגען עקזעקוציעס — שטעהען אין אַ בולט׳ן ווידערשפּרוך מיט די פאָדערונגען פון לעבען און האַמעווען גאַנץ אָפט די ענטוויקלונג פון האַנדעל, אינדוסטריע און מלאכה.

עס האַנדעלט זיך אַלזאָ וועגען רעפאָרמירען די פערעלטערטע פאָרשריפטען פון דער שטייער־געזעצגעבונג און וועגען איינפיהרען אין לעבען אַנ׳איינהייטליכע שטייער־אָרדינאַציע, וואָס זאָל בעריקזיכטיגען די פּאָסטולאַטען פון די ווירטשאַפטליכע ספערען.

בכלל דאַרפען פאַכמענער בעדייטענד מעהר, ווי ביז איצט מיטאַרבייטען ביים אויסמעסטען די שטייערען, דערביי דאַרף בעשטימט ווערען אַ טערמין פון 6 חדשים אויף צו ערלעדיגען רעקורסען סיי דורך דער שטייער־מאַכט, סיי דורך די פינאַנץ־געריכטען. אויך די אויספאָרשונגס־רעכט פון די שטייער־אָרגאַנען און אין צוזאַמענהאַנג דערמיט פון די שטייער־אינפאָרמאַציע־ביוראָס דאַרפען ווערען בעדייטענד בעגרעניצט, אַזוי, אַז זיי זאָלען נישט שטערען די האַנדעלס־סודות.

ערנסטע שנוים דאַרפען געמאַכט ווערען אין אינטערעס פון ווירטשאַפטליכען לעבען און די פאָרשריפטען וועגען איינמאָנען די דיר[illegible]־שטייערען.

די הויך פון די פּראָצענטער פאַר אָפּציהען דאָס איינצאָהלען און די עקזעקוציע־קאָסטען דאַרפען בעדייטענד פערקלענערט ווערען, ווייל זיי בעלעסטיגען זעהר שטאַרק דעם האַנדעל און די אינדוסטריע. אַזוי למשל, איז איינגעפלאָסען אין ערשטען קוואַרטאַל פון איצטיגען ביודזשעט־פעריאָד פון דירעקטע שטייערען קנאַפע 179 מיליאָן זל. דערביי איז געווען שטראָפען און עקזעקוציע־קאָסטען העכער 8 מיליאָן, אָדער אַנ׳ערך 5 פּראָצענט.

אַנ׳איינהייטליכע שטייער־אָרדינאַציע וואָלט געקאָנט אויסבעסערען די פונקציעס פון די שטייער־אָרגאַנען און בעדייטענד פערקלענערען די צאָהל פעהלערהאַפטע און אומגערעכטיגטע שטייער־אויסמעסטונגען.

נ. ד.

——=:O:=——

מ׳דרעהט זיך אַרויס פון פעראַנטוואָרטליכקייט
די אַנטיסעמיטישע העצער פון באַרשאַ איינגעפינען אַלס גייסטיג קראַנק

בוקאַרעשט, (יט״א) דאָס געריכט אין מאַראַמאַראָש־סיגעט האָט בעטראַכט דעם פּראָצעס פון די צוויי פּאָפּען דימיטרעסקו און בערינדעי, די הויפּט־שולדיגע אין אויפהעצען צו די אַנטי־יודישע עקסצעסען אין באַרשאַ, וואָס האָבען זיך פערענדיגט מיט׳ן פערברענען 200 יודישע הייזער. דאָס געריכט האָט איינגעפונען, אַז די צוויי בעשולדיגטע זענען גייסטיג קראַנק און האָט בעשלאָסען איבערשיקען זיי אין אַ משוגעים־הויז.

„קוריערול איזראַעליט" זעהט אין דעם בעשלוס אַ מאַנעווער, כדי צו ראַטעווען די פערברעכער פאַר אָפּקומען די שטראָף און מבטל מאַכען דעם פּראָצעס געגען די צוויי פּאָפּען. דאַגעגען וועלען געשטעלט ווערען פאַר׳ן געריכט די 16 יודען פון באַרשאַ, וועמען די [illegible] פון געגנט. מיניסטער וואַידאַ האָבען בעשולדיגט אַז זיי אַרויסגערופען די עקסצעסען.

איז דער רעגירונגס־בלאָק אַ פּאַרטיי?
שטימען פון דער פּוילישער פּרעסע

דעם רעגירונגס־בלאָק ווערט זעהר אָפט געמאַכט דער פאָרוואורף, אַז אין דער צייט, ווען ער שטעלט אַרויס אַלס זיין וויכטיגסטע אויפגאַבע דעם קאַמף געגען „פּאַרטייאישקייט", איז ער אַליין מעהר פערוואַנדעלט געוואָרען אין אַ פּאַרטיי מיט אַלע סמנים פון פּאַרטייאישקייט. געגען דעם דאָזיגען פאָרוואורף טרעט אַרויס די „גאַזעטאַ פּאָלסקאַ" וועלכע שרייבט:

„דער אומפּאַרטייאישער בלאָק איז קיין פּאַרטיי נישט געווען, איז נישט קיין פּאַרטיי און בעמיהט זיך נישט צו זיין קיין פּאַרטיי. די פּלאַטפאָרם, אויף וועלכער מ׳וואָלט געקאָנט איינינען און איינהאַלטען אַ רייה מיט יאָהרען עלעמענטען און פערזאָנען מיט געגענזייטיגע פערזענליכע און שטאַנד־אינטערעסען, איז געווען די פּלאַטפאָרם פון סאָלידאַרישער אַרבייט פאַר דער מלוכה אין די גרענעצען, אין וועלכע די אינטערעסען פון אַלע בירגער זענען געמיינזאַמע, אויף די אַרבייטס־פעלדער, אויף וועלכע עס שטעהען פאַר אונז קאָלאָסאַלע פּראָבלעמען, וואָס זייער פּאָזיטיווע וועגען איז פאַר אַלעמען געוואונשען און נויטיג. דער צעמענט, וואָס בינדט דעם אומפּאַרטייאישען בלאָק, איז דאָס רעזיגנירען אָדער אָפּרוקען אויף אַנ׳אַנדער צייט די פּאָסטולאַטען, וועלכע טיילען און פעראייניגען נישט, וועלכע שאַפען ספקות פון שטאַנדפּונקט פון דער מלוכה אַלס גאַנצעס".

די ענדעקישע „גאַזעטאַ וואַרשאַווסקאַ" בעקלאָגט זיך דערויף, וואָס עס ווערען געפּסל׳ט די ליסטעס פון דער אָפּאָזיציע און שרייבט:

„דער רעזולטאַט דערפון וועט זיין, אַז הונדערטער טויזענטער וועהלער וועלען אָהן קיין שום שולד פון זייער זייט פערלירען די מעגליכקייט אָפּצוגעבען זייערע שטימען לויט זייער איבערצייגונג, וואָס דאָס איז אין אַ געוויסער מאָס דאָסזעלבע, ווי ווען מ׳וואָלט ביי זיי צוגענומען דאָס וואַהל־רעכט. די קרייז־קאָמיסיע, וועלכע בעשטעהט פון זעקס פערזאָן, פערמאַכט דאָס מויל די בירגער, וועלכע וועלען זיין געצוואונגען אָדער זיך אָפּצוהאַלטען פון שטימען, אָדער, אין בעסטען פאַל, אויסקלויבען דאָס, וואָס וועט לויט זייער איבערצייגונג זיין דאָס קלענסטע שלעכטס".

די צייטונג קומט צום אויספיהר, אַז די איצטיגע וואַהל־אָרדינאַציע מוז געענדערט ווערען.

ענגלאַנד האָט געבראָכען דאָס עהרען־וואָרט
בעקאַנטער שריפטשטעלער מאַקס בראָד וועגען דער ענגלישער דעקלאַראַציע

פּראַג, (יט״א) אין צוזאַמענהאַנג מיט דער לעצטער ערקלערונג פון דער ענגלישער רעגירונג וועגען דער ארץ־ישראל־פּאָליטיק, האָט דער בעקאַנטער שריפטשטעלער מאַקס בראָד איבערגעגעבען דער יט״א פאָרשטעהער פאָלגענדע ערקלערונג:

„איך האָב אַלע מאָל געהערט צו די א. נ. מעסיגע ציוניסטען, איך שטעה נאָהענט צום „ברית שלום" און אַרבייט פאַר אַ פערשטענדיגונג מיט די אַראַבער. די ענגלישע רעגירונג איז אָבער בעגאַנגען געגען אונז אַנ׳עהרען־וואָרט־ברוך, וואָס האָט נישט כמעט קיין ביישפּיל אין דער געשיכטע. איך קאַמף געגען דער רעגירונג, וואָס לעגט אונז פאָר אַ נאַציאָנאַלע היים, וואוהין מען קען נישט איינוואַנדערען און וואָס מען קען נישט קויפען קיין ערד. עס איז קלאָהר, דאָס די ענגלישע רעגירונג האָט דורך אָנווענדען טערקישע אינטערפּרעטאַציע־קונצען פערוואַנדעלט די באַלפור־דעקלאַראַציע אין איהר געגענזאַץ. דאָס איז אַ בלוטיגער חוזק, ווייל קיין שום לאַנד איז נישט פאַר יודען אַזוי אָפּגעשלאָסען ווי זייער נאַציאָנאַלער היים. דאָס יודישע פאָלק געפינט זיך אין אַזאַ שווערע לאַגע און נויטיגט זיך אַזוי שטאַרק אין דעם, וואָס ענגלאַנד האָט פערשפּראָכען, אַז אַ געשריי פון צאָרן און פערצווייפלונג וועט אָפּהילכען פון אַלע ערטער, וואו עס געפינען זיך יודען, אַלס ענטפער אויף די אונערהערטע פערגוואַלדיגונג.

איך האָב דעם איינדרוק, אַז די ענגלישע רעגירונג איז אַריינגעפיהרט געוואָרען אין אַ טעות. דאָס ענגלישע פאָלק וועט נעהמען דאָס וואָרט און וועט צווינגען די רעגירונג רעכטצומאַכען די עוולה, אויסצומעקען די וועלט־היסטאָרישע שאַנדע. קען דען דאָס ענגלישע פאָלק דולדען, אַז עס זאָל ביי יודען צוגערויבט ווערען אַלע האָפנונגען; פון יונגווייז אָן האָב איך געשעצט סידניי וועב דעם איצטיגען לאָרד פּאַספילד, אין מיין ערשטען ראָמאַן וועקען זיך ביי די העלדען, בעת׳ן לעזען דאָס בוך פון סידניי און בעאַטריטשע וועבס „אינדוסטריעלע דעמאָקראַטיע" נייע האָפנונגען אויף אַ בעסערען לעבען פון דער מענשהייט. צי איז דאָס מעגליך, אַז דער זעלבער מענש, וואָס האָט מיך אַזוי בעגייסטערט, זאָל לעגען זיין אונטערשריפט אונטער אַ דאָקומענט, וואָס רויבט צו ביי יודען אַלע האָפנונגען און גיט נישט די אַראַבער קיין שום נוצען, עפּעס נישט קיין שום וועג צו זייער ווירטשאַפטליכער וואוילשטאַנד. ניין, אַזעלכע זיגזאַגן קענען לאַנג נישט דויערען. די ענגלישע רעגירונג וועט מוזען עפענען פאַר די יודען און זעלבסטפערשטענדליך אויך פאַר די אַראַבער, ווירקליכע וועגען פון לעבען, זי וועט נישט קענען אויפהאַלטען ארץ־ישראל אויף דער איצטיגער שטופע פון אונקולטור, נאָר כדי צו שאַפען אַנ׳אילוזיע פון בערוהיגונג, וואָס איז אַ רוהע פון קבֿרן און נישט פון האַרמאָנישען יודיש־אַראַבישען פאָרשריט. דאָס וואָלט געווען געגען דער געשיכטליכער לאָגיק. אויב די איצטיגע רעגירונג וועט דאָס נישט איינזעהן, וועט דאָס פערשטעהן די נעכסטע ענגלישע רעגירונג אָדער אַנ׳אַנדער מאַנדאַט־מאַכט, וואָס האָט מעהר פערשטענדעניש פאַר׳ן לאַנד און פאַר אונז. ביז דעם מאָמענט מוז הערשען דער שאַרפסטער קאַמף נישט געגען ענגלאַנד נאָר געגען דער רעגירונג. אָבער אויך געגען ענגלאַנד, אויב דאָס ענגלישע פאָלק וועט נישט אויפהויבען זיין שטימע. ווייצמאַנ׳ס פערזיכערונג איז געווען ריכטיג, איצט אָבער קאָן שוין נישט זיין קיין צוריקטריט פון קאַמף".

נישט בעסער און נישט ערגער ווי אין אַנדערע לענדער
די עקאָנאָמישע לאַגע אין ארץ־ישראל

ירושלים, (יט״א) אויף דער זיצונג פון דער האַנדעלס־קאַמער פון יפו׳ער דיסטריקט מיט׳ן אַנטייל פון פיל אינדוסטריעלער און פאָרשטעהער פון תּל־אָביב׳ער מאַגיסטראַט האָט געהאַלטען אַ רעדע דער דירעקטאָר פון „אַנגלאָ פּאַלעסטיין קאַמפּ". ה׳ חופיען, וועלכער האָט ערקלערט, אַז די עקאָנאָמישע לאַגע אין ארץ־ישראל איז נישט בעסער און נישט ערגער ווי אין רוב לענדער פון אייראָפּע און אַמעריקע.

די זיצונג איז פאָרבערייט געוואָרען נאָך איידער עס איז בעקאַנט געווען די נייע דעקלאַראַציע פון דער ענגלישער רעגירונג. דער פּרייז־שטורץ אויף דעם וועלט־מאַרק און דער אַלגעמיינער קריזיס האָט אויך אָנגעריהרט ארץ־ישראל. די יונגע א״י־אינדוסטריע מוז זיך צופּאַסען צו די נייע בעדינגונגען. הגם די לעצטע פּאָליטישע געשעהענישען מוזען זיך אָפּרופען אויף אַלע געביטען פון לעבען, איז נאָך אָבער פריהצייטיג צו בעצייכנען זייער השפעה אויף דעם ווירטשאַפטליכען לעבען.

מיר מוזען דערוויל פערברייטערן אונזער טעטיגקייט אין אַלע ריכטונגען מיט דער פולער ענערגיע און גלויבען אין די אייגענע קרעפטען — האָט פאַרענדיגט ה׳ חופיען. די פערזאַמלטע האָבען מיט שטאַרקע אַפּלאָדיסמענטען אויפגענומען די ידיעות, וועגען פאַרברייטונגען צו בויען אַ נייעם בנין פאַר „אַנגלאָ פּאַלעסטיין־קאַמפּ". אין תּל־אָביב און אַ רייה אַנדערע בנינים אין תּל־אָביב.

ער איז אַ „קריגערישער אַפּיקורס"
ערקלערט עפּענטליך אין שוהל אַ קליינשטעטלדיגער חזן

מאָסקווע, (יט״א) אַנ׳אינטערעסאַנטע מעשה וועגען אַ חזן, וואָס האָט זיך עפּענטליך ערקלערט פאַר אַ „קריגערישען אַפּיקורס", ווערט איבערגעגעבען אין „שטערן". דער נאָמען פון דעם חזן איז ליפּע ליפּמאַן. אַ סך יאָהרען איז ער געווען חזן, מגיד, בעל־קורא און בעל־תּוקע אין בערשאַד, אוקראַינע, צו די ערשטע סליחות, ווען די פרומע יודען פון שטעטעל זענען געווען פערזאַמעלט אין שוהל, האָט זיך דער חזן אומגעקעהרט מיט׳ן פּנים צום עולם און אַ זאָג געטון: „יודען, אייער גאָט איז באַנקראָט"!.. האַלטענדיג אַ גאַנצע דרשה וועגען „רעליגיע", וואָס פערשפּרייט אַ טשאַד, ווי די חלב׳ענע ליכטלעך ביים עמוד", האָט דער חזן עפּענטליך ערקלערט, אַז פון היינט אָן רייסט ער איבער מיט דער רעליגיע און געהט איבער „אַלס קעמפער אויף דעם אַנטי־רעליגיעזען פראָנט". די מעהר געלאַסענע בעלי־הבתים האָט געקאָסט אַ סך מיה איינצוהאַלטען דעם צוהיצטען עולם, זיי זאָלען דעם „קריגעריש־אַפּיקורסישען" חזן נישט בראָכען די ביינער.

2 יאָהר טורמע פאַר פּייניגען יוד. אַרבייטער
אורטייל איבער דריי אַנטיסעמיטען

מאָסקווע, (יט״א) די רוסישע אַרבייטער דאַווידענקאָ, קאָלאָוטשענקאָ און באָריסענקאָוו זענען דורכ׳ן טשערווענער (ווייס־רוסלאַנד) געריכט פערורטיילט געוואָרען צו צוויי יאָהר טורמע יעדערער פאַר פּייניגען יודישע אַרבייטער. די דריי אַנטיסעמיטען פלעגען פערנאַרען צו זיך אין ביידעל יודישע אַרבייטער, וואָס האָבען צוזאַמען מיט זיי געאַרבייט אויפ׳ן שאָסיי, וועלכער בויט זיך פון מינסק קיין מאָהילעוו, בינדען זיי די הענד און אָפּטון איבער זיי מיאוסע מעשים, זידלענדיג זיי בעת־מעשה מיט די העסליכסטע זידלערייען. דער אויפזעהער איבער דער אַרבייט האָט וועגען דעם געוואוסט און נישט אָנגענומען קיין שום מיטלען. אַנ׳„אַרבקאָר" (אַרבייטער־קאָרעספּאָנדענט), וועלכער האָט וועגען די אַנטיסעמיטישע מעשים אָנגעשריבען אַ נאָטיץ אויף דער וואַנד־צייטונג, איז גערודפט געוואָרען און איז סוף־כל־סוף געוואָרען פעריאָגט. דאָס געריכט האָט בעשלאָסען צוציהען צו פעראַנטוואָרטליכקייט אויך דעם אויפזעהער און דעם טעכניקער פאַר רודפ׳ען דעם אַרבקאָר.

אָהן יודען איז נישטאָ קיין וועלט־האַנדעל
טאָמאַס באַטיאַ וועגען דער ראָלע פון די יודען

פּראַג, (יט״א) טאָמאַס באַטיאַ דער „טשעכאָסלאָוואַקישער פאָרד" און דער גרינדער פון דער גרעסטער שיך־פאַבריק אין אייראָפּע האָט אין אַ געשפּרעך מיט׳ן פאָרשטעהער פון דער יט״א ערקלערט פאָלגענדעס:

איך גלויב, אַז אַ גרויסער אַנטייל פון יודען אין דער עפענטליכער שטאַטס־פערוואַלטונג וועט העלפען דער ענטוויקלונג פון וועלט־האַנדעל און וועט אין אַ גאַנץ בעדייטענדער מאָס פערקלענערען די געפאַהר פון אַ דראָהענדען קריג. אָהן יודען קען בכלל נישט געפיהרט ווערען קיין וועלט־האַנדעל.

איך אַרבייט שוין העכער דרייסיג יאָהר מיט יודען און בין דער בעסטער מיינונג וועגען זייער פעהיגקייט צום האַנדעל. אונזערע האַנדעלס־בעציהונגען מיט א״י האָבען זיך בעדייטענד פערגרעסערט מיט די יודען פיהרען דאָרט זייער אויפבוי־ווערק און געהערען צו די וויכטיגסטע האַנדעלס־פּאָזיציעס פון דער טשעכאָסלאָוואַקישער מלוכה.

די אונטערנעהמונג פון טאָמאַס באַטיאַ האָט אַנ׳אייגענע אָפּטיילונג פאַר׳ן א״י־עקספּאָרט, וואָס שיקט אַרויס קיין א״י יעהרליך שוכוואַרג פאַר אַנ׳ערך 1 מיליאָן טשעכישע קראָנען.

דאס לאדזער לעבן

נייער פאלקסבלאט

נייער פאלקסבלאט

מיטוואך 29 ז מרחשון תרצ"א	**אקטאבער** זון-אויפגאנג 6.16 זון-אונטערגאנג 4.23

רעגיסטראציע פון יאהר-גאנג 1910

היינט, מיטוואך, דעם 29. אקטאבער דארפען זיך אין דער פאליציאניש-מיליטערישער אפטיילונג ביים מאגיסטראט (פיעטריקאווער 212) רעגיסטרירען די געבוירענע אין 1910 יאהר וועלכע וואוינען אויפ'ן שטח פון 5. פאליציי־קאמיסאריאט און זייערע פאמיליען־נעמען הויבען זיך אן אויף

E F G

און פון 13. פאליציי־קאמיסאריאט

A B C D E F G

ביים רעגיסטרירען זיך דארף מען מיטברענגען: פאס, א מעטריקע אדער אן'אנדער דאקומענט, א שול־צייגניש. האנדווערקער דארפען אויך צושטעלען א צעך־צייגניש.

פערזאנען, וואס קענען נישט בעווייזען זייער אנגעהעריגקייט צו א פרעמדער מלוכה מוזען זיך אויך רעגיסטרירען.

דרינגענדע שטיצע פאר ארבייטסלאזע

(מ) דער מאגיסטראט איז מודיע, אז פון מאנטאג האט מען אנגעהויבען אויסצאהלען רעגירונגס - שטיצע פאר'ן חודש סעפטעמבער. די ארבייטסלאזע, וועלכע זענען רעגיסטרירט אין אונטערשטיצונגס - אמט פאר ארבייטסלאזע, און האבען זיך רעגיסטרירט אין משך פון 13. ביז'ן 20. אקטאבער ה. י.

די אויסצאהלונגען וועלען פארקומען אין לאקאל פון אונטערשטיצונגס-אמט, אויפ'ן גאס פון 28. קאניאווער שיסער־פולק 32, פון 9 ביז 2 בייטאג לויט פאלגענדען סדר:

היינט, מיטוואך — K L Ł

דאנערשטאג — M N O

פרייטאג — P R S

שבת — T U W Z Ż

סושינסקיס קינדער זענען דאך הפקר!

אויף זאוואדזקא 49 געפינען זיך צוויי קינדער וואס זענען פערלאזען געווארען דורך זייערע עלטערן. דער פאטער סושינסקי, אן'ארבייטער אין פראפעסארסקיס פאבריק האט נישט קיין שלום בית מיט זיין פרוי, און לעבט בעזונדער. לעצטענס האט די מוטער אינגאנצען פערלאזט די שטוב, און די קינדער זענען געבליבען אינגאנצען אויף הפקר. ווען מיר האבען געשריבען וועגען דעם אין אונזער צייטונג איז דער פאטער געקומען זיך פערענטפערען, אבער די קינדער זענען דאך געבליבען אויף הפקר. קומען צו אונז די שכנים פון הויף און בעטען אז מיר זאלען וועגען דעם שרייבען כדי דער פאטער אדער גוטע מענשען זאלען זיך מרחם זיין אויף די אומגליקליכע קינדער־

מאגיסטראט פערפלאנצט 7000 בוימער

(מ) די אפטיילונג פון די שטאטישע פלאנצאציעס האט היינטיגען הערבסט פערזעצט אויף די לאדזער גאסען דריי טויזענד בוימער. אין פערלויף פון היינטיגען יאהר וועלען פערפלאנצט ווערען זיבען טויזענד בוימער בפרט אויף די פאר שטעט.

א וויכטיגע פעראָרדנונג וועגן שפייז-פערקויף

אין „דיענניק אוסטאווו" נומער 69 איז אפגעדרוקט א נייע וויכטיגע פעראָרדנונג פון אינערן־מיניסטער, וועגען שפייז־קראמען.

לויט דער פעראָרדנונג זענען אלס שפייז־קראמען אנערקענט אזעלכע דעטאל־קראמען אין וועלכע מען פערקויפט אין איינצעל אויף צו עסען אבער נישט אויף געברויכען אין געוועלב, אזעלכע פראדוקטען, אלערליי שפייז־ארטיקלען, געבעקס, מילכווארג, ירקות, פיש, געפליגעל קאנסערווען, פרוכט, צוקער, זאלץ, טעה, קאווע, זיסווארג, צוקערווארג, שאקאלאד און אזוי ווייטער.

א פעראיין פון לאדזער לאנדסלייט אין בריסעל

די וואך איז אין בריסעל פארגעקומען די גרינדונגס־פערזאמלונג פון א פעראיין פון לאדזער לאנדסלייט. וואס געפינען זיך אין בריסעל. עס איז אויסגעוועהלט געווארען א פראוויזארישער קאמיטעט פון זיבען מאן, מיט'ן צוועק צו ווערבירען מיטגלידער און צוגרייטען צו אן אלגעמיינער פערזאמלונג.

צוויי לעבעדיגע פאקעלן

שטערבליך פערוואונדעט 2 פרויען צוליב פייער מאכען מיט נאפט

(2) אויף פאמארסקא 25 איז נעכטען אין אוונט געשעהען א שרעקליך אומגליק, בעת וועלכען צוויי מענשען זענען שטערבליך פערוואונדעט געווארען.

אין דעם דערמאהנטען הויז וואוינט דער ייִדישער סוחר שניצער. ביי איהם ארבייט אלס דינסט־מיידעל די 16־יעהריגע אלמא מוט. נעכטען אין אוונט איז דאס מיידעל געגאנגען אייני־הייצען דעם אויוועז און דערביי מיטגענומען א פלאש נאפט. פלוצלונג האט זיך דער נאפט אנגעצונדען. די פלאש האט געפלאצט און דער ברענענדיגער נאפט האט ארומגענומען דאס אומגליקליכע מיידעל, וועלכע האט זיך פערוואנדעלט אין א לעבעדיגען פאקעל. אויף די געשרייען פון דעם מיידעל איז אריינגעלאפען די באלעבאסטע מלכה שניצער, וועלכע איז צוגעטראטען ראטעווען די ברענענדע, אבער באלד האבען זיך אויך אנגעכאפט איהרע מלבושים און אויך די פרוי שניצער איז שוין געשטאנען אין פלאמען. די שכנים פון הויז, הערענדיג די מורא'דיגע געשרייען האבען געוואלט אריינגעהן אין דער וואוינונג, אבער די טיר איז געווען פערמאכט. ס'האט געדויערט א היבשע צייט ביז מ'האט אויפגעבראכען די טיר און אפגעראטעוועט ביידע פרויען. ביידע זענען שטערבליך פערוואונדעט געווארען. מ'האט ארויסגערופען די פאגאטאוויע וועלכע האט אפגעפיהרט די שטארבענדע אלמא אין שפיטאל אויף דרעוונאווסקא גאס און די שטערבליך־פערוואונדעטע פרוי מלכה שניצער אין פאזנאנסקיס שפיטאל.

באנקראטען, ארעסטען, רעגולאציעס

טעגליכע כראניק פון האנדעלס-גערייכט

אין אקטאבער איז שכנא בופענשטיין ערקלערט געווארען פאר באנקראט לויט זיין אייגענער בקשה. דער בילאנס פון דער אונטערנעהמונג ערב דעם באנקראט האט ארויסגעוויזען אין אקטיוו 84.519 און אין פאסיוו 255.863 זל. דער באנקראט־ריכטער איז בעשטימט געווארען אונטער פאליציי־אויפזיכט, שפעטער איז בעשלאסען געווארען איהם צו ארעסטירען, ווייל איינער פון די קרעדיטארען האט אויפגעוויזען, אז א פאר טאג פאר'ן ערקלערען זיך פאר באנקראט, האט בופענשטיין ביי איהם גענומען סחורה און האט די סחורה בעהאלטען.

מ'האט בופענשטיין אבער נישט ארעסטירט און איהם ערטיילט א גלייט־בריף.

דאס פערמעגען פון באנקראטירטען איז אפגעשאצט געווארען אויף 10.693 זל. און אויף חובות האבען זיך געמאלדען 32 קרעדיטארען אויף 322.634 זל.

דעם 11. אקטאבער איז פארגעקומען א פערזאמלונג פון די קרעדיטארען. די פערזאמלונג איז געווען א רעזולטאטלאזע, ווייל דעם 4. זענען נישט געקומען קיין גענוגענדע צאהל מיטגלידער. דער באנקראטירטער האט פארגעשלאגען צו בעצאהלען 20 פראצ. פון די חובות, צאהלבאר אין 4 האלב־יאהריגע ראטעס. פריהער האט דער באנקראטירטער פארגעשלאגען, אז די 20 פראצ. וועלען גע־זיכערט ווערען דורך זיין פרוי, וועלכע האט בעקומען א ירושה. ער האט אבער נישט צוגעשטעלט קיין בעשטעטיגונג, אז זיין פרוי האט עפּיס א ירושה און היעריבער האבען די קרעדיטארען דעם אויסגלייך־פארשלאג נישט אנגענומען.

דאס געריכט האט בעשלאסען דעם ענין איבערצושיקען דעם פראקוראר, ווייל אין'ם באנקראט זענען פאראן בולט'ע סמנים פון בייזוויליגקייט.

* * *

מענדעל טויב, אויסארבייטונג און פערקויף פון טעקסטיל־סחורות ציגעלניאנא 29, וועלכער האט באנקראטירט, בעהאלט זיך אויס און מ'קען נישט פעסטשטעלען, וואו ער געפינט זיך. דאס געריכט האט פעראָרדענט איהם צו ארעסטירען.

* * *

די פירמע „וועף ליפסקי" (פיעטריקאווער 56) האט בשעתו בעקומען א פראלאנגאציע פון די צאהלונגען. שפעטער איז זי ארויסגעטראטען וועגען דעם בלייבען איהר אנצוהויבען אויסגלייך־אונטערהאנדלונגען. די פירמע שלאגט פאר צו בעצאהלען 70 פראצ. פון די חובות אין 4 האלב־יאהריגע ראטעס.

—=:0:=—

וועגען רעפארמירען דאס געזעץ וועגען באנקראטען און נאדזארען

די האנדעלס־קאמער אין ווארשא האט שוין אויסגעארבייט א גענויען פראיעקט, ווי אזוי צו ענדערען דאס געזעץ, וועגען באנקראטען און נאדזארען.

1) א „נאדזאר" זאל קענען בעקומען נאר א פירמע, וואס פיהרט האנדעלס־ביכער, מינדעסטענס איין יאהר צייט.

2) די פירמע, וואס פערלאנגט א נאדזאר זאל צושטעלען א גענויען פלאן ווי אזוי זי רעכענט ארויסצוגעהן פון קריזיס, און וואסערע מיטלען עס זענען פערהאן דערויף.

3) די פירמע, וואס וויל בעקומען א נאדזאר זאל גלייכצייטיג מיט דער ווענדונג צום געריכט וועגען נאדזאר אויך אויסגעבען אויף וויפיל זי וויל רעגולירען און בעטען צו עפענען אן'אויסגלייכס־פראצעדור. ביי די איצטיגע בעדינגונגען קומט דאס מייסטענס פאר ערשט נאך 6—7 מאנאטען פון בעקומען דעם נאדזאר.

בכלל פאדערט די האנדעלס־קאמער דאס מען זאל מאכען מעהר שוועריגקייטען ביים ערטיילען נאדזארען און מען זאל אין א שטרענגערע מאס בעשיצען די אינטערעסען פון די קרעדיטארען.

—][][][=—

שטאטישע שפאר-קאסע

(ב) אויף דער לעצטער זיצונג פון מאגיסטראט זענען בעשטעטיגט געווארען צוויי פערוואלטונגס־מיטגלידער פון דער שטאטישער שפאר־קאסע, וועלכע זענען אויסגעוועהלט געווארען דורכ'ן ראט פון דער קאסע. אלס לייטער פון דער פערוואלטונג איז בעשטימט געווארען סטעפאן נארושקעוויטש, געוועזענער דירעקטאר פון דער פוילישער קריסטליכער סוחרים־באנק און אלס פערטרעטער ה' יאן האבעמאן. דער דריטער פערוואלטונגס־מיטגליד וועט געוועהלט ווערען אויף דער קומענדיגער זיצונג.

די שטאטישע שפאר־קאסע הויבט אן איהר טעטיגקייט דעם 1. נאוועמבער.

געכאפט אן'אנטלאפענעם ארעסטאנט

(—) מיט עטליכע טעג צוריק איז פון דער פיעטריקאווער טורמע ענטלאפען א געוויסער אנטאני מאדעי, אן'ארעסטאנט, וואס איז אפגעזעסען זיין אורטייל פאר גנבות און רויב־אנפאלען.

גאדעי האט געארבייט צוזאמען מיט א גרופע ארעסטאנטען אין פעלד און ווען אלע זענען זיך צונויפגעקומען האט ער זיך געווארפען צו ענטלויפען. אזוי־ווי מיט דער פארטיע ארעסטאנטען איז געווען בלויז איין טורמע־וועכטער, האט ער איהם נישט געקענט נאכיאגען.

נעכטען האט די פאליציי געכאפט מאדעי, וועלכער האט זיך אויסבעהאלטען אין וואלד. ער איז געווען אויסגעהונגערט און האט שוין נישט געקענט ווייטער לויפען. מ'האט איהם אפגעפיהרט אין פעטריקאווער טורמע.

—=][][][—

בע'גנב'עט די געליבטע

פרוי פערראט איהר מאן און פאלט א קרבן פון אן'אפעריסט

אין א שעהנעם פריהמארגען איז לעאקאדיא געקומען צו איהר מאן פרושיצקי מיט א געוויין — מ'האט זי בעגנב'עט. פרושיצקי האט ווענען דער גנבה געמאלדען אין פאליציי, אבער מ'האט די גנבים נישט געפונען. מיט עטליכע טעג צוריק, ווען פרושיצקי איז געשלאפען, האט ער מיטאמאל דערהערט, ווי זיין פרוי לעאקאדיא רעדט עפּיס פון שלאף און דערמאהנט א נאמען „יוזעק". פרושיצקי איז צוגעשטאנען צו דער פרוי און זי האט זיך מודה־געווען, אז יוזעק איז איהר א געליבטער. מיט וועלכען זי האט זיך אפגעגערעדט צו אנטלויפען קיין ווארשא. זי האט איהם ארויסגעגעבען אלע זאכען, אבער ער האט איהר אפגענארט און איז פערשוואונדען. פרושיצקי האט מקיים פסק געווען זיין „טרייע פרוי" און נאכדעם ווידער אמאל געמאלדען אין פאליציי, וועלכע האט אויסגעזוכט אין ווארשא דעם גנב יוזעף טווארעצקי, וועלכער איז אין די גנב'ישע קרייזען בעקאנט אונטער'ן נאמען „שווארצער יושעק". דאס איז א העלד מיט א פינסטערער פערגאנגענהייט, וואס בויט זיין שווינדלערישע „קאריערע" אויף ווייבליבען אין זיך פרויען און שפעטער זיי גופא, אדער מיט זייער הילף צו בעגנב'ענען.

מ'האט איהם איינגעזעצט אין טורמע.

לעאקאדיא שווערט איהר מאן, אז נאך אוא דורכפאל מיט א געליבטען, וועט זי שוין קיינמאל קיינעם מעהר נישט ליב האבען, ווי איהר איינענעם מאן.

ייד. ארטיסטען-פארבאנד אין פוילען

די יעקטאריאט

פון די פארבאנד-טעאטער

בעטוגלם. דיר.: שטאקפעדער

רעזשיסער: א. בעזמאן

לאדז. ייד. קאמער-טעאטער

ביילער אין וויינטען זאל

מאנסיפעל זאכאדניא 43

„ארדט"

קינסטל. לייטער: משה בראדערזאן.

היינט, מיטוואך — 1 פארשטעלונג

אנהויב 9.15 אין אווענד

צו פאפולערע פרייזען פון 80 גר. אן

גוט מארגען, קאזע!...

אין 2 טיילען, 12 בילדער.

אנסאמבל לויט'ן א. ב. פ ר ו י ע ן: זיסעל־גירל, לאלא זילבערמאן, שיינע מרים, מאשע פעטערמאן, אסתר ראזען, אלא שליפקאוויטש. מענער: שמואליק גאלדשטיין, שמעון דזשיגאן, מאטעל קאן יעקב רייגנבאס, ישראל שומאכער, י. שיפער.

טעקסטען: מ. בראדערזאן, משה נאדיר, י. אבערזשאנאק מוזיק: ה. רגבין, א. בייגעלמאן און פאלקס-מעלאדיען! רעקאר. און קאסטיומען: י. ברוינער און ח. ווינטרויב. מגויק-לייטער—ה. רגבין, רעזיש —דזשיגאן, שומאכער. בינע-אינספעקטאר—מ. קאן, ליכט-עפעקטען—יערעז.

מארגען דאנערשטאג 9.15 אוו. — 1 פארשטעלונג

בילעטען צו בעקומען אין קאסע פון 11 — 2 בייטאג און פון 5 אוו. שבת און יום־טובים א גאנצען טאג

סאוויעטען ווילען צו לאנגע קרעדיט-טערמינען

(—) בשעתו האט „סאוופאלטארג" איינגעלאדען א דעלעגאציע פון די לאדזער אינדוסטריעלער קיין סאוויעט־רוסלאנד. די דעלעגאציע האט געזאלט שליסען אן'אפמאך אויף צושטעלען טעקסטיל־סחורות אויף 2 מיט א האלבען מיליאן דאלאר.

די סאוויעטען פערלאנגען אבער א 12 חדשים'דיגען קרעדיט, וואס ביי די איצטיגע בעדינגונגען איז פאר לאדז אוממעגליך נאכצוקומען.

בעשטעטיגט די ענדגילטיגע וואהל-ליסטע

(—) נעכטען אין אוונט איז פארגעקומען א ספעציעלע זיצונג פון דער קרייז־וואהל־קאמיסיע אויף וועלכער ס'איז נאך אמאל בעטראכט געווארען די פראגע וועגען דער ליסטע נומער 4. פון די ב. ד., וועלכע איז געפסלט געווארען אויף דער לעצטער זיצונג. דער בעפולמעכטיגטער פון דער ליסטע ה' לישקאווסקי האט ערקלערט, אז צו דער ליסטע זענען צוגעשטעלט געווארען צוויי צוגאב־ליסטעס, וועלכע האבען ענטהאלטען די נויטיגע צאהל אונטערשריפטען. ווען דער ריכטער קארווין־קאראטקעוויטש האט נאכקאנטראלירט די וואהל־אקטען, האט זיך ארויסגעשטעלט, אז די בעהויפטונג פון ה' לישקאווסקי איז ריכטיג.

צוליב דעם האט דער פארזיצער פון דער קרייז־קאמיסיע ריכטער קארווין קאראטקעוויטש צוזאמענגערופען א ספעציעלע זיצונג און אויף דער זיצונג איז די ליסטע בעשטעטיגט געווארען און האט בעקומען דעם נומער 4.

אפטייקען

די היינטיגע נאכט דיזשורען

(2) וואיטשיצקי (נאפיורקאווסקי 27), קלופס (קאנטנא 54), דאנילעצקי (פעטריקאווער 127), איילניצקי און צימער (וואולטשאנסקא 37) לייזעווער (פריהייטס־פלאץ 2), הארטמאן (מלינארסקא 1), קאהאנע (לימאנאווסקיעגא 81).

3 זעלנער ענטלאפען פון תפיסה

צווישען דאמבראווסקא און שלאנסקא גאסען געפינט זיך די לאנדווירטשאפט, וואס געהערט צו דער מיליטערישע תפיסה אויף קראשעווסקי גאס 11. עהערנעכטען האבען דארט געארבייט די ארעסטירטע קולאק, יעזשערסקי און מיטקאוויטש. פלוצים האט דער אויפזעהער בעמערקט, אז די זעלבע דריי ארעסטירטע ענטלויפען. מען האט באלד גענומען זיי פערפאלגען און אויך נאכשיסען. אין רעזולטאט האט מען בלויז געכאפט קולאקען און די אנדערע צוויי זענען נעלם געווארען.

געגרינדעט א יוגענד-סעקציע ביי „פועלי-אגודת-ישראל"

איז באלוט—ראדאגאשטשער ראיאן

אין לאקאל פון „שעורי ערב" (זגערזשער 21) איז פארגעקומען א פערזאמלונג מיט'ן צוועק צו גרינדען א יוגענד־סעקציע ביי „פועלי אגודת ישראל" אין באלוטער ראיאן. מען האט רעפערירט וועגען די אויפגאבען. דאן האט זיך ענטוויקעלט א דיסקוסיע און עס איז אויסגעוועהלט געווארען א צייטווייליגע פערוואלטונג, וועלכע זאל אנפיהרען מיט די ארבייט ביז צו דער גענעראל־פערזאמלונג.

היינטיגער קאנצערט

ז פילהארמאניע

היינט טרעט אויף אין פילהארמאניע דער וועלט־בערימטער פיאניסט אבערט קאסארעסקו.

קאסארעסקו וועט אויספיהרען די שענסטע ווערק פון: בעטהאווען, שאפען, ליסט, אלבעניז און ווי אויך פון זיינע אייגענע קאמפאזיציעס.

ס'איז געווען א שדוך על תנאי

אויב ער אַ"ז נישט אויסגעפירט געוואָרן, קען געפונען ווערן אַ נייער פערבינדעטער

דער אונטערגאַנג פון ציוניזם וואָלט אויפסניי אוועקגעשטעלט פאַר דער וועלט דאָס יודען-פּראָבלעם אין זיין גאַנצער טראַגישקייט

דינסטאָגדיגער רעפעראַט פון זשאַבאָטינסקי'ן אין פילהאַרמאָניע

צו דער דינסטאָגדיגער פאַרלעזונג פון זשאַבאָטינסקי איז ווידער געקומען אַן אויסערגעוועהנליך גרויסער עולם. באַלד ווי דאָס פּרעזידיום פערנעהמט די טריבונע ערטיילט ה' גראַווירער דאָס וואָרט דעם פרעלעגענט וועלכער מאַכט פאָלגענדע

איינליימונג

די טעמען פון די פאַרלעזונגען זענען געווען פאַרגעברייט איידער ס'זענען געקומען די לעצטע געשעהענישען, דאָס ערשיינען פון'ם סימפּסאָן-באַריכט, פון דעם „ווייס-בוך" א.אַז.וו. דעריבער איז אויסגעקומען בעת דער פאַריגער פאַרלעזונג נישט געננוי צו האַלטען זיך אין דער אָנגעגעבענער טעמע.

אין דער היינטיגער פאַרלעזונג וועט דעריבער דער פרעלעגענט דערזאָגען דאָס וואָס ער האָט נישט דערצעהלט דעם פאַריגען מאָל.

די געשעהענישען, וואָס זענען פאָרגעקומען אינ'ם ציוניזם פון אויסען האָבען געמוזט קומען, זיי זענען געווען אַ רעזולטאַט פון געוויסע טעותים, וואָס זענען בעגאַנגען געוואָרען דורך אונז גופא: מיר האָבען דעריבער דאָס רעכט צוריקקוקענדיג אויף דעם וואָס מיר האָבען דורכגעמאַכט צו בעהויפּטען אַז מיר האָבען שאַנסען אויף ערפאָלג. מיר זענען געווען שלעכטע אַדוואָקאַטען, דאָקטוירים אויספיהרער, און דעריבער האָבען מיר דערפיהרט צו שלעכטע רעזולטאַטען. ביי אַנ'ענדערונג בעציי טענס פונ'ם קורס אין אונזער האַנדלונג וואָלט מען געקענט שנעל מאַכען די נויטיגע אויסבעסערונגען: איצט וועט עס אָנקומען שווערער און מיר וועלען הערפאַר טייער בעצאָהלען:

מ'וועט מוזען אַליין אנהויבען פון דאָסניי

מיר ווילען זיך נישט אָפּשטעלען און ווילען עס טון אויסנוצענדיג די ערפאַהרונג וואָס מיר האָבען געהאַט און פערהיטענדיג זיך פון ווידערהאָלען די פעהלערען וואָס זענען שוין איינמאָל געמאַכט געוואָרען.

ס'וואָלט געווען קינדיש איצט צוזאַמענצורופען אַלע ציוניסטישע פאַרטייען און פרעגען ביי זיי א רעצעפּט, זיי זאָלען זאָגען אין וואָס בעשטעהט זייער קונץ צו דערגרייכען אונזער ציל. ס'איז נאַיוו צו גלויבען, אַז זיי האָבען באַלד אויפ'ן אָרט די רפואה. דאָס איינציגע וואָס איך וואָלט געקענט ענטפערען אין אזא פאַל — ערקלערט דער רעדנער — איז אָנצוווייזען דעם אַדרעס פון דאָקטאָר וואָס וועט די קראַנקהייט היילען — דאָס איז

די פּאַרטיי פון רעוויזיאָניסטען

פאַר'ן ברייטען עולם וואָלט עס געווען זיכער אָנגענעהמער ווען ס'זאָל קומען עפּעס אַ „זנאַכער" מיט אַ סודותדיגען רעצעפּט, א חודש צוויי שפּעטער וואָלט מען זיך אַרומגעזעהען, אַז דער „זנאַכאַר" איז אַ שאַרלאַטאַן, אויף זיין מעדיצין איז קיין היילונג נישט, אָבער אין דער הייסער מינוט וואָלט דער זנאַכאַר געבראַכט א נחמה איך — זאָגט דער רעדנער — האָב נישט דעם סודותדיגען רעצעפּט מיין תשובה אויף די פראַגע איז — רעוויזיאָניזם. דאָס איז די תשובה וואָס איז געבליבען אומפערענדערט זייט'ן יאָהר 1925. אַרויספיהרען פונ'ם בלינדען ווינקעל קען נישט זיין דער וואָס האָט אַהין פערפיהרט. אויב אַ סיסטעם האָט באַנקראָטירט דאַרפען זיינע אָנהענגער מאַכען פּלאַץ פאַר די וואָס האָבען איהם בעקעמפּט.

נאָכדעם איז דער רעפערענט אַריבער צו דער אָפּשאַצונג פונ'ם מאָמענט און דער לאַגע ביי די יודען און אַראַבער. ער האַלט, אַז דער איצטיגער מאָמענט איז זעהר אַ קאָמפּליצירטער און ס'איז נישט מעגליך צו מאַכען אַ גענויע אָפּשאַצונג.

די לאַגע פון די יודען אין דער גאַנצער וועלט איז איצט זעהר א שווערע

און אַפילו אין די צייטען פון קריג איז זי נישט געווען אַזוי שלעכט. אויב דעמאָלט האָט זיך אין איניגע ערטער די לאַגע פערערגערט האָט זי זיך דאָך געבעסערט אין אַנדערע לענדער, איצט הערשט אַן'אַלגעמיינע עקאָנאָמישע דעפּרעסיע אין אַלע לענדער פון דער וועלט. די יודען אין כמעט אלע לענדער פון אייראָפּא שטעהען פאַר אַ עקאָנאָמישען רואין. די יודישע לאַגע ווערט און מוז ווערען אַליך קאָמפּליצירטער. ס'האָט נאַטירליך א פערבינדונג מיט דעם אַלגעמיינעם קריזיס, בנוגע וועלכען די גרויסע פינאַנסיסטען זענען גאַנץ אָפּטימיסטיש און זיי זעהען נישט פאָר אַז די לאַגע זאָל זיך בעסערען אפילו אין יאָהר 1935-6. אין דערזעלבער צייט האָבען מיר זייט יאָהרען און יאָהרען נישט געזעהען אַזאַ וואוקס אין פערשפּרייטונג פון אַנטיסעמיטיזם ווי דאָס קומט פאָר איצט. אַפילו אין די ערשטע צייטען ווען דער בעגרינדער פון אַנטיסעמיטיזם לוגער אין עסטרייך האָט געפיהרט זיין אַגיטאַציע. אפילו בעת דער דרייפוס-אַפערע אין פראַנקרייך האָט די יודען-שנאה נישט געהאַט אַזאַ פערשפּרייטונג ווי איצט אין דייטשלאַנד צ.ב. ווען זעקס מיליאָן מענשען געהען נאָך אַ האַלב-משוגענעם פּאָליטיקאַן וואָס שטעלט אין זיין פּראָגראַם אַרויסטרייבען די יודען פון דייטשלאַנד. די לאַגע פון די יודען אין רוסלאַנד איז אַלעמען בעקאַנט, אין פראַנקרייך בעווייזען זיך סמנים פון אַנטיסעמיטיזם. די וואָס קאָנען דעם וועג וועלכען דער אַנטיסעמיטיזם האָט דורכגעמאַכט דערקענען די אָנקומענדע שריט. אין ענגלאַנד אפילו וואַרפט זיך אַדורך אין דער פיינער ליטעראַטור די בעציהונג צום יוד אַלס צו אַ פרעמדען, צו אַ צופעליגען, אין אַמעריקא — דערצעהלט דער רעדנער — אינטערעסירט מען זיך נישט ביז 6 אַ זייגער מיט קיינעמס יחוס, אָבער נאָך 6 אַ זייגער, ווען ס'הויבט זיך אָן דאָס געזעלשאַפטליכע לעבען לאָזט מען דערפיהלען דעם יוד אַז ער איז א יוד מיר רעדען זיך נאָר איין, אַז די בעציהונג איז אַן'אַנדערע ווי צום געגנער אין דער ווירקליכקייט איז אין דער בעציהונג נישטאָ קיין אונטערשיד אַ חוץ אין איין פּרט איז די לאַגע אַנדערש: דער איינפלוס.

אַ מערקווירדיגער ווידערשפּרוך: מיט 30—40 יאָהר צוריק, ווען דער אַנטיסעמיטיזם האָט געהאַט איינגעשלאָפען, איז דער יודישער איינפלוס געווען זעהר נישטיג איצט איז די פּאָליטישע ראָל און דער איינפלוס וואָס עס שפּילען די יודישע מאַסען און יחידים געוואָרען אָהן אַ פערגלייך בעדייטענדער און פיל שטאַרקער. און ווען דאָס קומט פאָר איצט, וואַקסט ווייטער דער אַנטיסעמיטיזם, פערשאַפט טיפע אונטערשידען, די יודען ווערען אַרויסגעשטויסען פון זייערע עקאָנאָמישע פּאָזיציעס.

דער אנטיסעמיטיזם שטאַרקט זיך

און ער טראָגט אין זיין תוך סמנים פון אַ צוגרייטונג צו אַ קאַמף. פּסיכאָלאָגיש איז עס אויך זעהר בעגרייפליך: זיי האָבען רעכט, ווייל זיי האָבען פאַר זיך זעהר א שוואַכען געגנער. יודען איז שווער צו מאָבילעזירען, צו אָרגאַניזירען, אָבער ווען ס'געלונגט אַמאָל בילדען זיי ווירקליך אַ געוואַלדיגע קראַפט, היינט שטעהט דער יודישער איינפלוס זעהר הויך ביי רעגירונגען, פּאָליטישע רעפּרעזענטאַנצען, און ווייל דאָס איז אַן'אָפענע בולטע זאַך, פערשטאַרקט דאָס דעם אַנטיסעמיטיזם.

אָבער ס'איז אַ פאַקט, אַז מיר קענען איצט בעאיינפלוסען די מאַסגעבענדע פאַקטאָרען פון דער גאַנצער וועלט. כ'גלויב — זאָגט דער רעדנער — אין פּראָגרעס. ס'לעבט זיך איצט שווער, אָבער אינטערעסאַנטער. ס'שאַפט זיך אַ מעגליכקייט צו קלערען און מאַכען אַ תכלית. מ'קען לאַכען פונ'ם פעלקער-בונד אָבער מ'קען דאָך נישט דערזעהען, ווי ס'וואַקסט דאָס מענשליכע און קאָלעקטיווע געוויסען.

נעהמט אַ פערגלייך צווישען דעם קליינבירגער-עקספּלואַטאַטאָר פון אַ 30—40 יאָהר צוריק. עס איז געווען אַ גאַנצער מענש, און ער האָט גערעכענט אז ער איז בערעכטיגט צו זיין דאָס וואָס ער איז. היינט האָבען די זעלבע מענשען עפּעס אַ מין חרטה. מ'שלאָגט זיך על חטא און קאָמפּעניג אפילו געגען די סאָציאַליסטען, האָבען זיי נישט די פולע איבערצייגונג אַז זיי זענען בערעכטיגט דערצו. אַז די איצטיגע סדר העולם איז דער בעסטער. אויך אויפ'ן פּאָליטישען געביט זענען די אימפּעריאַליסטישע טענדענצען נישט אַזוי דרייסט, אַט למשל ענגלאַנד — מיט איהר פּאָליטיק אין עגיפּטען, אינדיען א.אַ.וו. פון איין זייט טאָר מען נישט דערלאָזען אַז זיי זאָלען זיך דערנעהנטערען צו זעלבסטשטענדיגקייט, און פון דער צווייטער זייט ווייזט זי אַרויס אַזאַ נאָכגיביגקייט.

דאָס איז די מאַכט פונ'ם וועלט-געוויסען

זי רייסט זיך אַדורך מאָסענווייז די שטילע, אומקלאָרע שטימע, וואָס גיט נישט קיין איבערליכען רוה דעם יחיד און דעם קאָלעקטיוו.

ווען ס'וועט דורכגעגאַנגען רייף דאָס וואַקואירען מיליאָנען יודען פון אַ רייה לענדער אין אייראָפּא קען ער אויסברעכען דער שטורעם. וואָס קאָן אין דער דאָזיגער אַטמאָספער ווערען גינסטיג פאַר אונז ביי זיך אַליין מאַכט מען שלעכט די יודען. מ'פערביטערט זיי דאָס לעבען, אָבער אַפילו דער אַנטיסעמיטיזם מוז אונטער דעם איינפלוס פונ'ם וועלט-געוויסען ווערען אַ קאָנסטרוקטיווער.

דער ציוניזם האָט געגעבען דעם פעלקער-בונד די מעגליכקייט זיך צו ענטוויקלען אויף דעם געביט, ער איז געוואָרען דער אַפּליטער:

ווען נישט א"י מיט דער באַלפור-דעקלאַראַציע, וואָלט מען זיך גיט געסאַנט בעפרייען פון יוד. גרויזאַמען פּראָבלעם

די יודען-פראַגע אין איהר גרויסען אומפאַנג איז געווען געלעזט. איצט ווען דער ציוניזם איז אין זייער פאַרשטעלונג בעגראָבען (אין דער ווירקליכקייט איז עס נאָך ווייט נישט אַזוי!) וועט ביי זיי אויפשטעהען די יודען-פראַגע, זי וועט דראָהען און וועקען זייער געוויסען. די וועלט וועט זיך אויפכאַפען און מיר וועלען עס אויך דערפיהלען.

אַמאָל — דערצעהלט דער רעדנער — אין העלסינגפאָרס — האָב איך געגלויבט אַז מ'וועט קענען אין ארץ-ישראל אַריינוואַרפען אַ 10 מיליאָן יודען היינט גלויב איך, אַז דאָס איז איבערגעטריבען, הגם מ'קען נאָך דאָרט בעזעצען מיליאָנען. די וועלט וועט מוזען אויסזוכען אַ מיטעל צו טור צו ווערען פון אַ יודישען בינטעל צרות און אויב מיר וועלען קענען אויסנוצען דעם שטורעם פונ'ם געוויסען, וועט אונז ווערען בעסער. נאָכדעם איז דער רעדנער אַריבער צום צווייטען טייל פון זיין רעפעראַט וועגען די אַראַבער.

(פאָרטזעצונג — מאָרגען).

ענדערונג אין דער שייבלער-שער אנפיהרונג

(—) דער דירעקטאָר פון שייבלער און גראָהמאַנס אונטערנעהמונג גזשעגאָזש ביידא האָט רעזיגנירט פון זיין אַמט, אויף זיין אָרט איז בעשטימט געוואָרען דירעקטאָר זאַכערט. 3

יודישע געזעלשאַפט פאַר לאַנד-ויסענשאַפט

דאָנערשטאָג, דעם 30 ד. ח. קומט פאָר אין לאָקאַל פון „וויזאָ" אַ פאַרלעזונג א.ד.ט. „געשיכטע און ענטוויקלונג פון לאָדזש". רעפערענט ד"ר פרידמאַן. איינטריט פאַר מיטגלידער און אריינגעפיהרטע געסט.

פון מיניאַטור-טעאַטער „קאַמעלעאָן" שענקעוויטשא 40

מיט'ן גרעסטען ערפאָלג געהט שוין די לעצטע 3 טעג די גרויסע רעווי א. נ. „אַלעם דרעהט זיך" אין 2 טיילען, 16 בילדער.

אין פּראָגראַם נעהמען אַנטייל: לאַבעק—באַרונסקי, לעאָנאָוויטש, אָרלינסקי און בובאַלסקי. די רעוויע איז אויסגעצייכענט איינרעזשיסירט דורך פּאַל. אָרלינסקי. דער אָרקעסטער געפינט זיך אונטער דער לייטונג פון ה' צ. קאַנטאָר.

שבת קומט פאַר די פּרעמיערע פון דער נייער רעווי.

אינטערעסאַנטער נומער „ליטעראַרישע בלעטער"

דער לעצטער נומער פון דער אילוסטרירטער וואָכענשריפט „ליטעראַרישע בלעטער" איז זייער אינטערעסאַנט צוזאַמענגעשטעלט. קודם-כל קומט אַן'אויסשעפּענדיגער אַרטיקעל פון משה שאַליט וועגען ש.ל. ציטראָן וואָס פייערט איצט זיין 70-יאָהריגען יובל. פּרץ הירשביין דערצעהלט און שילדערט די געשיכטע פון זיין טרופּע, וואָס איז געגרינדעט געוואָרען אין 1908 אין אָדעס. אין אַן'אַרטיקעל די אָנפאַלען אויף יודיש אין ארץ-ישראל" גיט איבער ל. חיין (פון ארץ-ישראל) אַ רייה וויכטיגע דאָקומענטען איבער דעם לעצטען אָנפאַל אויף דעם יודישען קלאַנג-פילם. אין נומער געהט אַריין אַ דערצעהלונג „זלמן דער פּאָדריאַטשיק און זיינע ערצעהלונגען" פון דוד פינסקי. נחמן מייזעל בעריכטעט אויספיהרליך די סעסיע פון דער צענטראַל-פערוואַלטונג פון יודישען וויסענשאַפטליכען אינסטיטוט, וואָס איז פאָרגעקומען אין ווילנאָ. אַן'אינטערעסאַנטער אַרטיקעל איז פערעפענטליכט פון דעם בעוואוסטען יודישען אַרטיסט אברהם טייטעלבוים, וועגען די צוויי מייסטער פון דער היינטיגער דייטשער ביהנע — מאַקס ריינהאַרדט און ערווין פּיסקאַטאָר. עס קומט אַ בריף פון ע. מ. רעמאַרק וועגען זיין לעצטען ראָמאַן. לסוף קומען די נאָטיצען איבער די נייע ביכער, וואָס זענען לעצטענס ערשינען און אַ רייכע כראָניק „פון וואָך צו וואָך" (ליטעראַטור און קולטור, טעאַטער און קונסט). אין נומער זענען אויך דאָ בילדער און צייכנונגען.

יעדער פריינד פון יודישען שאַפען מוז לייענען די „ליטעראַרישע בלעטער".

——=:O:=——

אַרעסטירט געזוכטע פערברעכער

(2) בשעתו האָט דער לאָדזער אויספאָרשונגס-אַמט בעקומען אַ שטעקבריף נאָך איינעם א וואַלטשאַק, אַ גנב און אַן'איינברעכער, וועלכען מ'זוכט אַרום זייט דריי יאָהר.

נעכטען האָבען אַגענטען פון אויספאָרשונגס-אַמט בעמערקט אויף זשגאָווסקאַ-גאַס צוויי עלעגאַנטע הערען און אין איינעם פון זיי האָבען זיי דערקענט דעם געזוכטען וואַלטשאַק. די אַגענטען האָבען פערלאַנגט, אַז זיי זאָלען זיך אויסלעגיטימירען און יענע האָבען פאָרגעצייגט מיליטערישע ביכלעך אויפ'ן נאָמען פון קאַספּערסקי און סטעפּאַנטשיק. מ'האָט זיי אָבער פערהאַלטען און אָפּגעפיהרט אין אויספאָרשונגס-אַמט און דאָרט, ווען מ'האָט פערגליכען די דאַקטילאָסקאָפּישע אָפּדרוקען פון די פינגער, האָט מען פעסטגעשטעלט, אַז קאַספּערסקי איז דער געזוכטער וואַלטשאַק. ער האָט זיך ראַו מודה געווען, אַז ער איז וואַלטשאַק און זיין חבר הייסט נישט סטעפּאַנטשיק, נאָר איגנאַצי אויגוסטיניאַק. ביי די אַרעסטירטע האָט מען געפונען פערשידענע גנבישע מכשירים. אויגוסטיניאַק איז שוין פיל מאָל געמשפּט געוואָרען פאַר גנבות און איז שוין אָפּגעזעסען 10 יאָהר אין טורמע. ביידע האָט מען אָפּגעפיהרט אין דער טורמע אויף קאָפּערניקוס-גאַס.

* * *

(2) נעכטען ביינאַכט האָט דער פּאָליציאַנט ניעדזשוויעצקי ביים רוג צמענטאַרנע און גאַס פון 2-טען ליסטאָפּאַד בעמערקט 3 שכורע אַוואַנטורניקעס, ווען דער פּאָליציאַנט האָט זיי געוואָלט פערהאַלטען, האָבען זיי זיך אויף איהם געוואָרפען און צובראָכען די נאָז און געמאַכט עטליכע וואונדען אין קאָפּ, ווען ניעדזוועדזש האָט אָנגעהויבען רופען צו הילף זענען די שכורים ענטלאָפען. מ'האָט זיי אָבער געכאַפּט און אָפּגעפיהרט אין פּאָליציי דאָרט האָט מען פעסטגעשטעלט, אַז דאָס זענען די ברידער הענריק און יאַן סיקאָרסקי (זאַקאָנטנאַ 9) און הענריק גיראַרטאָוויטש (לעשנאַ 16). מ'האָט זיי אָפּגעשיקט אין טורמע אויף דער קאָפּערניקאַ-גאַס.

פון „באַר א לאַ אשינגער"

פּיעטריקאָווער 30

נעכטען איז פאָרגעקומען די פייערליכע עפענונג פון דעם מאָדערן איינגעאָרדענטען „באַר אַלאַ אַשינגער", פּיעטריקאָווער 30. דער באַר איז רייך פערזעהען מיט די געשמאַקפולסטע כשר'ע מאכלים און געפינט זיך אונטער דער לייטונג פון בעקאַנטען אין אונזער שטאָט ה' ש. בערנהיים. שבתים און יום-טובים איז דער באַר געשלאָסען.

Dr. med.
B. Robinson
פּיעטרקאָווער 10, טעל. 131-86
צוריקגעקעהרט

Dr. med. NIEWIAŻSKI
ספּעציאַליסט פאַר סיפיליס, טריפּער און הויט-קראַנקהייטען, בעהאַנדלונג פון מענער-שוועכע
אַנדזשעיאַ 5, טעל. 159-40
נעמט אָן פון 8—11 און פון 5—9 אָוו.
זונטאָג און יום-טוב פון 9—1 פאָרמ.
בעזונדערער וואַרטע-זאַל פאַר פרויען.

DR. MED.
L. Pikielny
אוראָלאָג
ספּעציאַל-אַרצט פאַר נירן, בלאָז און אורין-קראַנקהייטען
NAWROT 8, tel. 2,19-90
צוריקגעקעהרט
נעמט אָן פון 12—1 און פון 4—7 אוונד.

וועכנעריין קליניק
כירורגישע
„SANATO"
אַגראַדאָוואַ 10 טעל. 213-57
1-טע און 2-טע קלאַס
ערצטליכע אויפזיכט
איבער דער מוטער און קינד.
פרייזען פון געבורט
אין 2-טע קלאַס צוזאַמען מיט פערהיטונגס-מיטלען
200 זל.
כירורגישע אָפּטיילונג פון ד"ר מעד. מ. קאַנטאָר
קאָנסולטאַציע-שעה'ן פון 1 ביז 2 נאָכמיטאָג.

דער יודישער האַנדווערקער

וועכענטליכע אָפּטיילונג געווידמעט דער יודישער פּראָדוקטיווער אַרבייט

די לאָדזער האַנדווערקער-קאַמער און יודען

די אַרבייט פון די יודישע ראַטמענער אין דער לאָדזער האַנדווערקער-קאַמער איז באַלד אין אָנהויב שטאַרק בעשווערט געוואָר'ען.

קודם-כל זענען די יודישע ראַטמענער געווען אין דער לאַגע, אַז זיי האָבען געדאַרפט בעקעמפען אַזעלכע בעשטימונגען אין אינדוסטריע-געזעץ, וועלכע זענען נישט אָנגעגאַנגען די נישט-יודישע האַנדווערקער. דאָס זענען ספּעציעלע בעשטימונגען וואָס זענען נוגע די יודישע האַנדווערקער. ווייטער איז די אַרבייט פון די יודישע ראַטמענער געווען בעשווערט דערמיט, וואָס זיי האָבען אָנגעטראָפען אויפ'ן געביט פון דעם האַנדווערקער-קאַמער אַ געאייניגטען פראָנט געגען זיך, אָבער געזאָגט, געגען די אינטערעסען פון די יודישע האַנדווערקער. שטענדיג, ווען ס'האָט זיך געהאַנדעלט וועגען א יודישער פראַגע, האָט זיך נישט געפינען קיין איינער פון די פוילישע ראַטמענער, וועלכער זאָל מיטשטימען מיט די יודען.

דאָס ערגסטע איז אָבער געווען דאָס, וואָס די אַרבייט אין דער לאָדזער האַנדווערקער-קאַמער האָט זיך אָנגעהויבען מיט מחלוקת און רייסערייען צווישען די יודישע האַנדווערקער-ראַטמענער גופא. שוין באַלד ביי דער ערשטער פלענאַר-זיצונג פון דער קאַמער האָבען די דאָזיגע רייסערייען געקאָסט די יודישע האַנדווערקער איין אָרט אין דער פערוואַלטונג און שפּעטער אַנשטאַט זיך צו פערנעהמען מיט האַנדווערקער-ענינים, אַנשטאַט נישט צו דערלאָזען צו פערשידענע ספּעציעלע און „צופעליגע" שיקאַנען בנוגע יודישע האַנדווערקער, זענען די ראַטמענער געווען פערנומען מיט זייערע אייגענע מחלוקות, פּליאָטקעס און מיספערשטענדנישען.

אין דער קאַמער איז אַלץ אָבער געגאַנגען ווייטער — דער דירעקטאָר האָט זיך געטון זיין אַרבייט געגען די אינטערעסען פון די יודישע האַנדווערקער און האָט בעאיינפלוסט די מיטגלידער פון דער פערוואַלטונג.

סוף-כל-סוף זענען די יודישע האַנדווערקער-ראַטמענער געצוואונגען געווען זיך צו פערטראַכטען אויף זייער גרויסער פעראַנטוואָרטליכקייט און זוכען אַנ'אויסוועג ווי אַזוי זיך צו קענען קאָנצענטרירען, כדי אָפּצושלאָגען, אויף וויפיל ס'איז מעגליך, די אָנגריפען, וואָס ווערען געמאַכט אויף די יודישע האַנדווערקער-אינטערעסען. ס'איז געגרינדעט געוואָרען דאָס „קאָלאָ" פון יודישע ראַטמענער אין דער לאָדזער האַנדווערקער-קאַמער, צוו. וועלכען ס'געפינען זיך אַלע אָהן אויסנאַם ראַטמענער, ס'זענען פערשוואונדען די געגענזייטיגע רייסערייען און די גאַנצע ענערגיע קען אָפּגעגעבען ווערען דער אַרבייט אויפ'ן פאָרום פון דער קאַמער. די „קאָלאָ" האָט בעקומען אַנ'אַנדער אָנזעהען, מ'האָט זיך געמוזט אָנהויבען צו רעכענען מיט איהר אַלס מיט אַנ'איינהייטליכער שטאַרקער קערפּערשאַפט, וואָס איז גרייט צו קעמפען געגען יעדען אָנגריף.

די רעזולטאַטען פון דער דאָזיגער איינהייטליכער אַרבייט האָט זיך שוין געלאָזען פיהלען אויף דער לעצטער פלענאַרער זיצונג פון דער האַנדווערקער-קאַמער, די פוילישע ראַטמענער זענען געוואָרען איבעראַשט פון דער דיסציפּלינירטער און איינהייטליכער „קאָלאָ". ביי יעדער פראַגע האָט מען געקוקט וואָס וועלען „די יודישע בענק" זאָגען און נאָר אַ דאַנק דעם האָבען די יודישע ראַטמענער צו פערצייכענען אַ געוויסען ערפאָלג אין ענין פון הנחות-עקזאַמענס פאַר עלטערע יודישע האַנדווערקער און אין דער פראַגע וועגען דער לייטונג פון דער קאַמער.

ס'פערשטעהט זיך, אַז די אַרבייט איז נאָך אַ זעהר שווערע, אָבער אין דעם איצטיגען טעמפּאָ, ביי דעם איצטיגען שלום קען מען פיל דערגרייכען.

י. ד—ן.

צי מעג אַ שוסטער מאַגאַזינער אָננעמען רעפּעראַציעס

אויב ער איז נישט קיין האַנדווערקער?

אַ געוויסער סוחר פון לעדער, שיך און שוסטער-צודאַטען האָט אויך אָנגעהויבען אָננעמען שיך צו פאַריכטען און פלעגט עס אָפּגעבען אויסצופיהרען שוסטער. אַזוי אַרום האָט ער זיך בעטראַכט פאַר אַ פערמיטלער, וואָס האָט זיך געשטיצט אויף זיין אַרבייט אויפ'ן כאַלופּניק.

איז ענטשטאַנען די פראַגע צי די פערמיטלונג ביים אויספיהרען אַ פאַך דורך אַ כאַלופּניק דאַרף בעטראַכט ווערען אַלס האַנדווערקער לויט'ן אַרטיקעל 144 פונ'ם אינדוסטריע-געזעץ און צו דער פערמיטלער דאַרף בעזיצען אַ האַנדווערקער-קאַרטע, אַז דער זיין פערמיטלונג דאַרף בעטראַכט ווערען אַלס האַנדעלס-פונקציע?

די פראַגע איז אַריבער אין וואָיעוואָדזטווע אַלס 2 אינדוסטריע-אינסטאַנץ און זי האָט אַרויסגעגעבען פאָלגענדען אורטייל:

דער סוחר פלעגט אָננעמען בעשטעלונגען אויף נייע שיך און אויך צו פאַריכטען אַלטע. דאָס פלעגט ער טון אויף זיין אייגענעם חשבון — הייסט עס אַז ער האָט זיך בעשעפטיגט מיט שוסטעריי. דערביי איז נישט וויכטיג צי ער האָט די בעשטעלונג אויסגעפיהרט ביי זיך אין וואַרשטאַט אויפ'ן אָרט צי ער האָט די אַרבייט איבערגעגעבען אַנדערע שוסטער, וויכטיג איז, אַז ער האָט געפיהרט אַ זעלבסטשטענדיגע שוסטעריי און איז געווען פעראַנטוואָרטליך פאַר די קליענטען.

דעריבער דאַרפען אין דעם פאַל אָנגעווענדעט ווערען די אַרטיקלען 145 און 147 פון אינדוסטריע-געזעץ, ד. ה., אַז דער סוחר דאַרף קענען זיך אויסווייזען מיט אַ פאַך צייגניש אַלס שוסטער און בעזיצען אַ האַנדווערקער-קאַרטע.

צו אַלע יודישע צעכען און האַנדווערקער-אָרגאַניזאַציעס פון דער לאָדזער וואָיעוואָדזטווע.

(צירקולאַר נומער 1)

אינ'ם צוזאַמענהאַנג מיט'ן איינשטעלען אַ סיסטעמאַטישע אַרבייט פון די יודישע ראַטמענער אין דער לאָדזער האַנטווערקער-קאַמער, טיילען מיר אייך מיט:

1) ס'איז געשאַפען געוואָרען אַ שטענדיגער סעקרעטאַריאַט, וועלכע דאַרף שטעהן אין קאָנטאַקט מיט יודישע צעכען און אָרגאַניזאַציעס.

2) מיר האָבען זיך געשטעלט אין פערבינדונג מיט'ן „נייעם פאָלקסבלאַט" — וואָס ערשיינט טעגליך אין לאָדז — און יעדען מיטוואָך ווערט דאָרט אָפּגעגעבען אַ גאַנצע אָפּטיילונג געווידמעט האַנטווערקער-פראַגען, מיר בעאויפטראַגען אַלע האַנדווערקער, ספּעציעל מיט דער דאָזיגער אָפּטיילונג, זיך לעבהאַפט צו פעראינטערעסירען; 3) מיר פּראָיעקטירען אַ יודישען האַנטווערקער-צוזאַמענפאָהר פון דער לאָדזער וואָיעוואָדזטווע, מיר בעטען פּראָיעקטען און פאָרשלאַגען צום צוזאַמענפאָהר אונז תיכף אַריינצושיקען; 4) דער זיץ-אָרט פון [illegible] סעקרעטאַריאַט איז אין געזעלשאַפט „אָרט" אַלע ווענדונגען דאַרפען געמאַכט ווערען: געזעלשאַפט „אָרט" לאָדז, וואָלטשאַנסקא 27, פאַר דער ראַטמענער-גרופּע און 5) פערזענליך קען מען זיך מעלדען אין סעקרעטאַריאַט יעדען מאָנטאַג פון 8 ביז 10 אין אָוועגד.

פאַר די יודישע ראַטמענער אין דער האַנדווערקער-קאַמער:

וויצע-פּרעזידענט ב. קאַזשמירסקי, ראַטמאַן ס. מאָשענבערג, ראַטמאַן כאַרמאַק.

פּלענאַר-זיצונג פון דער וואַרשאַווער האַנדווערקער-קאַמער

אַנטיסעמיטישע אַרויסטרעטונגען וועגען די אָפּצאָהלונגען פאַר די מייסטער-עקזאַמענס

די טעג איז פאָרגעקומען אַ פּלענאַר-זיצונג פון דער וואַרשאַווער האַנדווערקער-קאַמער אין איר'ענעם לאָקאַל.

דער פּרעזעס פון דער האַנדווערקער-קאַמער שעניאַוושקעוויטש עפענט די זיצונג און טיילט מיט, אַז די קאַמער דאַרף זיך נישט בעשעפטיגען מיט קיין פּאָליטישע פראַגען. ער וועט דעריבער נישט דערלויבען, אַז מען זאָל אין דער דיסקוסיע אַריינציהען פּאָליטישע טענדענצען.

מען לייענט אַ לאַנגען בעריכט פון דער טעטיגקייט פון דער האַנדווערקער-קאַמער פאַר די לעצטע פיער און אַ האַלבען חודש. פאַר דער צייט האָבען אָפּגעגעבען מייסטער-עקזאַמענס נאָר 110 האַנדווערקער, הגם אין די 66 צעכען זענען דאָ קרוב אַ פערטעל מיליאָן האַנדווערקער.

אויף דער אַנקעטע פון דער האַנדווערקער-קאַמער האָבען מייסטערס געענטפערט די פוילישע צעכען. פון די צוגעשיקטע ענטפערס פון די יודישע צעכען קאָן מען אָבער נישט קלאָר ווערען.

מען טרעט צו צו בעטראַכטען דעם פערטען פונקט פון דער טאָג-אָרדנונג, די פראַגע פון פערקלענערען די אָפּצאָהל-טאַקסע פון די מייסטער-עקזאַמענס.

מיט אַ קורצער צייט צוריק האָט דאָס מיניסטעריום פאַר אינדוסטריע און האַנדעל צוגעשיקט אַ מעלדונג צו דער האַנדווערקער-קאַמער, אַז יעדער וועט מיטגעטיילט, אַז, בעגינענדיג אין אַכט, דאָס היינט 15-טען דעצעמבער ענדיגט זיך דער טערמין פון אָפּגעבען מייסטער-עקזאַמענס, און נעמענדיג אין אַכט די שווערע עקאָנאָמישע לאַגע אין לאַנד, — זאָגט זיך דאָס מיניסטעריום אַרויס פאַר פערקלענערען ביז 50 זל. דעם אָפּצאָל פון די מייסטער-עקזאַמענס, וואָס איז בעשטימט דורך דער האַנדווערקער-קאַמער אויף 135 זל. דאָס מיניסטעריום גלויבט, אַז דורכ'ן פערקלענערען דעם אָפּצאָהל וועלען גרעסערע מאַסען פון האַנדווערקער צוטרעטען צו די עקזאַמענס.

די יודישע ראַטמענער: הורוביץ, לאַזאַוסקי, אַלטמאַן, ניסענזאָן א. אַנד. ווייזען אָן אויף די שווערע עקאָנאָמישע לאַגע, אין וועלכער די האַנדווערקער געפינט זיך איצט. פאַר דעם גרעסטען טייל פון די האַנדווערקער איז 135 זל. אַ סומע, וועלכע זיי קאָנען נישט אויסגעבען. דאָס זאָל אויך זיין די סיבה, פאַרוואָס עס ווענדען זיך אַזוי ווייניג האַנדווערקער צו בעקומען דעם מייסטער-דיפּלאָם. די יודישע ראַטמענער בעווייזען אויך, אַז דער בעשלוס פון דער האַנדווערקער-קאַמער זעט דורכן פערקלענערען דעם אָפּצאָהל גאָר שטיינען. די יודישע ראַטמענער זענען דעריבער פאַר'ן פאָרשלאַג פון אינדוסטריע-און האַנדעלס-מיניסטעריום צו פערקלענערען די מייסטער-עקזאַמענס-אָפּצאָהל ביז 50 זל.

די פוילישע ראַטמענער טרעטען אַרו'ם געגען דעם יודישען פאָרשלאַג, און אויך געגען דעם בריף פון מיניסטעריום. זיי האַלטען, אַז עס דאַרף בלייבען דער אַלטער בעשלוס פון האַנדווערקער-קאַמער וועגען דעם אָפּצאָהל פון 135 זל. און אַז נאָר אַרימע האָט דער פּרעזעס פון האַנדווערקער-קאַמער בעפרייען פון אָפּצאָהל. זייערע מאָטיוון זענען זעהר כאַראַקטעריסטיש: איינער דערצעהלט, אַז ער האָט געזעהען אַ האַנדווערקער (געמיינט — אַ יודען!) זיצענדיג אין אַ טייערען רעסטאָראַן און בעצאָהלענדיג 15—20 זל. פאַר אַנ'אָוועגד-ברויט. אַ צווייטער דערצעהלט, אַז ער ווייסט פון אַ האַנדווערקער (ווידער געמיינט אַ יודען!) וואָס האָט 3—2 הייזער. אַ דריטער דערצעהלט, אַז ער האָט געהערט, אַז וויפּער פון האַנדווערקער זיצען אין אַטוואָצק אויף ראַטשע, אַז האַנדווערקער געבען געלד אויף פּראָצענט א. ה. גל. די פוילישע ראַטמענער קומען דעריבער צום בעשלוס, אַז די סומע פון 135 זל. איז גאָר קיין געלד נישט פאַר אַ האַנדווערקער. און פאַרוואָס זאָלען זיי עס נישט בעצאָהלען פאַר אַ מייסטער-עקזאַמען?

אין פערלויף פון דער דיסקוסיע האָבען די אַנטיסעמיטישע ראַטמענער געמאַכט ביישניגע צווישענרופען די יודישע רעדנער און געוואָרפען פיל בעליידיגענדע אויסרופען.

נאָך דער דיסקוסיע האָבען די יודישע ראַטמענער פערלאַנגט מען זאָל פעראָרדנען אַ הפסקה אויף 10 מינוט, ווייל זיי ווילען זיך בעראַטען. קיין הפסקה ווערט אָבער נישט בעשטימט און דערביי פערלאָזען די יודען דעמאָנסטראַטיוו דעם זיצונגס-זאַל.

קיין אָפּשטימונג איבער דעם פאָרשלאַג פון דעם עקזאַמען-אָפּצאָהל איז נישט פאָרגעקומען ה. ה. אַז דער ענין וועט מוזען נאָכאַמאָל בעטראַכט ווערען.

—==:0:==—

פאַרוואָס אינטערעסירען זיך נישט די לאָדזער האַנדווערקער

מיט'ן עקספּאָרט פון זייערע אַרטיקלען

ווי בעקאַנט געפינען די אויסאַרבייטונגען פון די פוילישע האַנדווערקער אָפּנעמער אויף די אויסלענדישע מערק. ווי מיר האָבען שוין וועגען דעם געשריבען איז אָבער די אָרגאַניזאַציע פון עקספּאָרט פון די דאָזיגע האַנדווערקער-אַרטיקלען זעהר פּרימיטיוו און ס'איז קיין ספק נישט, אַז ווען דער עקספּאָרט וואָלט געוואָרען אָרגאַניזירט, וואָלט אָהן אַ ספק געשאַפען געוואָרען אַ וויכטיגער הכנסה-קוואַל פאַר'ן האַנדווערקער אין דער פוילישער מלוכה און אויך דער אַלגעמיינער מלוכה בילאַנס וואָלט פון דעם נאַטירליך פּראָפיטירט.

די וואַרשאַווער יודישע האַנדווערקער האָבען עפּעס אין דער ריכטונג אָנגעהויבען צו טון, זיי איז אַפילו געלונגען צו פעראינטערעסירען מיט דעם ענין געוויסע קרייזען פון האַנדעלס מיניסטעריום, איצט איז די פראַגע אַריבערגעטראַגען געוואָרען אין דער האַנדעלס-קאַמער און ווי מ'טיילט אונז מיט וועלען דאָרט אין דער נאָהענסטער צייט פאָרקומען וויכטיגע קאָנפערענצען וועגען דעם עקספּאָרט פון אַלערליי האַנדווערקער אויסאַרבייטונגען. ס'איז ענטשטאַנען אַ פראַגע וועגען שאַפען אַ באַנק, וואָס זאָל קרעדיטירען דעם פוילישען האַנדווערקער-עקספּאָרט. אָהן אַזאַ מין באַנק-קרעדיט וועט זיך נישט לאָזען דערגרייכען קיין ענטשפּרעכענדע רעזולטאַטען.

ווייטער וועט בעטראַכט ווערען די פראַגע פון שאַפען ספּעציעלע קאָאָפּעראַטיווען, וועלכע וואָלטען בעגעבען די מעגליכקייט צוצוטרעטען צום עקספּאָרט אויב די האַנדווערקער, וועלכע האָבען נישט קיין גענוגענדע אייגענע קאַפּיטאַלען, אַ וויכטיגע פראַגע איז אויך דאָס בעפרייען פון אומזאַץ-שטייער דעם עקספּאָרט פון פוילישע האַנדווערקער-אַרטיקלען. אַלע ענינים, וועלכע ווערען אַרויסגערוקט אין צוזאַמענהאַנג מיט דעם דאָזיגען ענין, וועלען בעטראַכט ווערען אויף דעם אַלפּוילישען צוזאַמענפאָהר פון די האַנדווערקער-קאַמערען, וואָס וועט פאָרקומען מיט דער בעטייליגונג פון האַנדעלס מיניסטער קוויאַטקאָווסקי וואַהרשיינליך אין אָנהויב נאָוועמבער.

עפּעס מאָדנע קלינגט דערביי וואָס גראָד די לאָדזער האַנדווערקער, וועלכע זענען אין דער פראַגע זעהר שטאַרק פעראינטערעסירט, ווייל זיי האָבען וואָס צו עקספּאָרטירען און זענען איינגעשטעלט אויף עקספּאָרט אויסאַרבייטונגען, גראַד די לאָדזער האַנדווערקער ווייזען נישט אַרויס קיין שום אינטערעס פאַר'ן דאָזיגען ענין, אַזוי ווי ס'וואָלט זיי גאָרנישט אָנגעגאַנגען, די פראַגע גופא וועט וואַהרשיינליך נישט אַראָפּ פון דער טאָג-אָרדנונג און וועט איהר לעזונג געפינען מיט אָדער אָהן דעם אַנטייל פון די לאָדזער האַנדווערקער. ס'איז אָבער כמעט ווי זיכער, אַז די לאָדזער וועלכע פערנאַכלעסיגען דעם ענין און אינטערעסירען זיך מיט איהם ווייניג, וועלען שפּעטער דערפון ליידען.

דאַרפען זיי זיך טאַקע מיט דעם ענין פעראינטערעסירען און איהם נישט פערנאַכלעסיגען.

אַ נמשל.

בריף אין רעדאַקציע

זעהר געעהרטע רעדאַקציע!

אין דעם בעריכט פון אייער וו. צייטונג וועגען דער לעצטער פלענאַר-זיצונג פון דער האַנדווערקער-קאַמער, וואָס איז פאָרגעקומען דעם 26-טען ה. ח. איז נישט גענוי אויפגענומען געוואָרען דער ענין פון מיין דימיסיע. כ'בעט אייך דעריבער געפעליגסט אָפּצודריקען אין אייער געשעצטער צייטונג פאָלגענדע אויפקלערונג:

מיין דימיסיע האָב איך שוין פון לאַנג אָנגעקינדיגט און דעם 24-טען ה. ח. האָב איך זי איבערגעגעבען צוליב די אינסינואַציעס און אינטריגעס צו מיר און צוליב דעם אַטמאָספער פון מיספערשטענדענישען, וואָס הערשען אין דער האַנדווערקער-קאַמער. מיין דימיסיע האָט די פערוואַלטונג אויף דער זיצונג פון 25-טען ה. ח. נישט אָנגענומען. אַזוי ווי איך האָב זי אָבער בעשלאָסען קאַטעגאָריש און זי נישט אָפּגערופען, מוז די פראַגע וועגען איהר געשטעלט געוואָרען אויף דער טאָג-אָרדנונג פון דער זיצונג און נאָך פאַר דער עפענונג פון דער זיצונג האָבען אַלע מיטגלידער פון דער האַנדווערקער-קאַמער וועגען איהר געוואוסט.

ווען ביים ענטשפּרעכענדען פונקט פון טאָג-אָרדנונג איז די פראַגע מיטגעטיילט געוואָרען, האָבען די מעהרהייט ראַטמענער זי נישט געוואָלט אָננעהמען און דער דעלעגאַט פון האַנדעלס-מיניסטער ראַט מאַרקעוויטש האָט אָנגעפרעגט צי איך ציה נישט צוריק מיין דימיסיע אויף וואָס איך האָב געענטפערט אַז — ניין!

פון דעם אַלעם איז קלאָהר, אַז דאָס בעשטימען פון אַ קלענערע גאַזשע פאַר'ן דירעקטאָר פון דער האַנדווערקער-קאַמער אויף 1931 י. האָט נישט געקענט געווענדעט זיין צו מיר אַלס אַנ'אונצוטרויוואַסום.

כ'בעט נעמען דאָס אויבען-געבראַכטע צו קענטניש און צייכען מיט אכטונג

ל. פּיעקאַרסקי

דער סוף פון דער בעריהמטער באַנדיטען באַנדע אין יאַנאָווער פּאָוויאַט

טעראָריזירט דעם גאַנצען פּאָוויאַט. — קאַמף צווישען פּאָליציי און די באַנדיטען. — דאָס אַנטלויפען קיין פראַנקרייך, — וואָס מיט'ן לעצטען באַנדיט האָט פּאַסירט

הײַנטיגע וואָך האָט דאָס לובלינער קרייז־געריכט בעטראַכט אַ פּראָצעס געגען אַ באַנדיט אַנדרושע גוראַל, וועלכער שטעלט מיט זיך פאָר אַ פינאַל פון אַ טרויעריגע באַנדיטען־באַנדע, וועלכע האָט מיט עטליכע יאָהר צוריק געהאַלטען דעם גאַנצען יאַנאָווער פּאָוויאַט אין טויט שרעק.

די באַנדע האָט אָנגעהויבען איהר „אַרבייט" אין יאָהר 1920. קיינער אין יאַנאָווער פּאָוויאַט איז נישט געווען זיכער מיט זיין לעבען און פאַמיליע אויב נאָר ער האָט עפּעס פערמאָגט. די באַנדע האָט גערויבט און געמאָרדעט, דאָס לעבען אין יאַנאָווער פּאָוויאַט איז פערוואַנדעלט געוואָרען אין אַ גהינום.

פּאָליציי האָט דעריבער אָנגעהויבען אַ קאַמף מיט די באַנדיטען. עטליכע מאָל האָט פּאָליציי אַרומגערינגעלט די באַנדע און מען האָט געמיינט, אַז זי וועט זיך שוין נישט אַרויסדרעהען פון פּאָליציי־ישע הענט, די באַנדע האָט אָבער בעוויזען תמיד אין דער ריכטיגער מינוט פערשווינדען צו ווערען.

אַנדערהאַלבען יאָהר האָט געדויערט דאָס גע־יעג פון דער פּאָליציי נאָך די באַנדיטען און דער־ווייל האָבען די לעצטע גערויבט און געמאָרדעט. איינמאָל האָט פּאָליציי בעקומען אַ פערטרויליכע ידיעה, אַז אין אַ פאָרשטאָט פון יאַנאָוו, איז דער וואוינונג פון אַ געוויסע פרוי לאַטעק, אַ בעקאַנטע גנב'טע, געפינען זיך די הויפּט אָנפיהרער פון דער באַנדע. פּאָליציי האָט פאָרזיכטיג אַרומגערינגעלט דאָס הויז. די באַנדע איז דאָרט געזעסען און זיך געלאָזט וואוילגעהן. פּלוצלונג האָט זיך דערהערט אַ שאָס. דאָס האָט די פּאָליציי אויסגעשאָסען, כדי אַרויסצוקריגען די חבורה פון שטוב. די באַנדיטען האָבען זיך געכאַפּט צו זייערע רעוואָלווערן און בראַונינגס. בעוואָפענט מיט פיל אַמוניציע האָבען זיי געעפענט אַ שיסעריי. די געגענזייטיגע שיסעריי האָט געדויערט עטליכע שעה. צווישען דער בעפעל־קערונג איז ענטשטאַנען אַ פּאַניק, אַלע זענען ענט־לאָפען פון יענעם אָרט און די שיסעריי איז פאָרט־געזעצט געוואָרען ווי בעת אַ מלחמה. די באַנדיטען האָבען זיך מורא'דיג פערטיידיגט. מצד דער פּאָ־ליציי זענען עטליכע פערזאָן געוואָרען לייכט און שווער פערוואונדעט. אַ ווײַלע איז געוואָרען שטיל. פּאָליציי האָט געמוזט האַטעווען וואוינונגע פערוואונ־דעטע, די באַנדיטען זענען דאַן אַרויסגעשפּרונגען פון הויזעל און אַפּשיסענדיג זיך זענען זיי ענטלאָפען אין נאָהענטען וואַלד און זענען פערשוואונדען. בלויז די פרוי לאַטעק, די איינגעוווינערין פון דער „מלו־נה" איז אַרעסטירט געוואָרען. דורך איהר איז דער פּאָליציי געלונגען שפּעטער איינציגווייז צו אַרעסטי־רען די וויכטיגסטע פערשוינען פון דער באַנדע. דאָס געריכט האָט זיי פערמשפּט צו 8 יאָהר תפיסה. די פרוי לאַטעק האָט בעקומען איין יאָהר תפיסה. צוויי באַנדיטען האָבען מורא געהאַט זיך אַרויס־צוציהען פון זייער בעהעלטעניש אין וואַלד און זיי זענען דאָרט געשטאָרבען. בלויז איין באַנדיט, אַנדרושע גוראַל האָט בעוויזען צו פערשאַפען זיך אַ דאָקומענט אויפ'ן נאָמען יאַן קושאַס און אונ־טערן דאָזיגען פאַלשען נאָמען האָט ער עמיגרירט קיין פראַנקרייך צוזאַמען מיט אַ גרופּע אַרבייטער. דאָרט האָט ער בעקומען אַרבייט אין באַררא אין אַ פאַבריק און אַלס רוהיגער אַרבייטער געאַרבייט עטליכע יאָהר. קיינער האָט נישט געוואוסט, אַז יאַן קושאַס איז דאָס אַ געוועזענער בלוטיגער באַנ־דיט, וואָס האָט אויך זיין געוויסען אַזוי פיל פער־ברעכענס.

עס איז אָבער געקומען דער טאָג פון משפּט. די גערעכטיגקייט האָט אויסגעשטרעקט איהר האַנד נאָכ'ן פערברעכער און זיצענדיג איינמאָל ביי דער אַרבייט האָט קושאַס־גוראַל אַרויסגעלאָזט פון האַנד אַ גרויס מעסער און זיך שווער פערוואונדעט דעם פוס.

דער יאַנאָווער פּאָרפּאַל האָט זיך פאַרן געווע־זענעם באַנדיט געענדיגט פיל פאַטאַלער ווי ער האָט געמיינט.

דער אומגליקליכער פערברעכער האָט בעקומען אַ האָפנונג אָפּצונעהמען אַ ענטשעדיגונגס־פּרעמיע פאַר'ן פוס און ער האָט זיך דעריבער גע־ווענדט בעוואָרענט מיט גוטע דאָקומענטען. ער האָט דעריבער ריזיקירט און אָנגעשריבען אַ בריף צום וואָיט אין וואַקשובעק, פון וועלכען עס שטאַמט דער יאַן קושאַס, וועמענס פּאַס ער האָט גענומען און דערציילענדיג אָפען די גאַנצע מעשה, וואָס מיט איהם האָט פּאַסירט און פערזיכערענדיג, אַז שוין אַ יאָהר, ווי ער איז אַן אָנ'אַ ענטליכער מענש, אַן אַר־בייטער, האָט ער געבעטען מען זאָל איהם אַרייַנ־שיקען קיין פראַנקרייך די מעטריקע פון יאַן קושאַס.

דער וואָיט האָט וועגען דעם מיטגעטיילט דער פּאָליציי און אין רעזולטאַט האָט די פּוילישע מאַכט פערלאַנגט פון דער פראַנצויזישער מאַכט, אַז מען זאָל איהר אַרויסגעבען דעם בלומערשטען קושאַס. אַזוי איז אויך געשעהען. קושאַס איז געבראַכט געוואָרען קיין לובלין און איינגעזעצט געוואָרען אין תפיסה אויפ'ן „זאַמעק".

הײַנטיגע וואָך איז ער געשטאַנען פאַרן משפּט פון קרייז־געריכט אין לובלין און איז פער'משפּט געוואָרען אויף 8 יאָהר שווערע תפיסה.

די געפייניגטע און בערויבטע געליבטע

בעט אין געריכט מען זאָל דעם רויבער נישט פערמשפּט'ן, ווייל זי האָט איהם ליב

די יונגע סטאַניסלאַווא בערנאַרטשיק, אַ דינסט מיידעל אויף פּאָוויאַטאָווע 3, אין לובלין, האָט זיך בעקענט און פערליבט אין אַ געוויסען וולאַדיסלאַוו באַראַוויצקי זאַמויסקאַ 10 און הגם זי האָט געוואוסט, אַז ער האָט אַ ווייב, האָט זי אָך אונטערגעהאַלטען מיט איהם אינטימע בעציהונגען און געגלויבט איהם אין יעדען וואָרט, וואָס ער האָט איהר געזאָגט.

און געזאָגט האָט ער איהר, אַז ער וועט זיין ווייב אַוועקוואַרפען און מיט איהר חתונה האָבען. דאָס ערשטע האָט ער פּראַקטיש אויסגעפיהרט. פון זיין ווייב איז ער אַוועק. חתונה האָבען מיט איהר האָט ער זיך אָבער נישט געאיילט. דערווייל האָט ער ביי איהר צוגענומען יעדען גראָשען, וואָס זי האָט פער־דינט און דאָס אומגליקליכע מיידעל האָט נישט געוואוסט, אַז זי איז אַרייַנגעפאַלען אין די נעגעל פון אַ ראַפינירטען פאַרשוין.

די „ליבע" איז אַוועק אַזוי ווייט, אַז דער פאַרשוין האָט אָנגעהויבען פון איהר פאָדערען געלד נאָך געלד אַלס אַ קאָנטע אויפ'ן נדן, וואָס ער דאַרף פון איהר בעקומען. קיין געלד האָט דאָס מיידעל נישט געהאַט האָט אָבער דער „געליבטער" גע־וואוסט, אַז זיין קרובה האָט עפּעס אַ ירושה און אויף זיין פערלאַנג איז זי אַוועקגעפאָהרען קיין קראַס־נאָסטאַוו כדי צו פערקויפען די ירושה.

נאָכ'ן דערהאַלטען דאָס געלד פאַר דער ירושה איז דאָס מיידעל צוריקגעקומען קיין לובלין. אַרום 11 בייַנאַכט ווען זי איז שוין געלעגען אין בעט איז איהר „געליבטער" צו איהר אַרייַנגעקומען און פער־לאַנגט, אַז זי זאָל אַוועקגעבען דאָס געלד. דאָס מיידעל האָט אָבער געפיהלט, אַז זי דאַרף זיין פאָרזיכטיג און איהם קיין געלד נישט געוואָלט גע־בען. דער פאַרשוין האָט זיך מיט איהר גענומען קריגען און דערנאָך שטיקען, ביז די אומגליקליכע האָט פערלוירען דאָס בעוואוסטזיין און דער פאַרשוין האָט פון אונטערן קישען אַרויסגעשלעפּט דעם טאַש מיט'ן געלד און אַוועק. דאָס מיידעל האָט בעקומען אַזאַ שטאַרקען קלאַפּ מיט'ן קאָפּ אין וואַנד, אַז זי איז אַ לענגערע ווײַלע געבליבען ליגען אין חלשות. דער „קאַכאַנעק" איז אַנטלאָפען.

אויפצומאָרגענס איז די בערנאַרטשיק אַוועק אין פּאָליציי און וועגען דעם אַלעם דערצעהלט. דער פאַרשוין איז אַרעסטירט געוואָרען און מיטוואָך איז זיין פּראָצעס פאָרגעקומען אין לובלינער קרייז־געריכט.

בעת די געריכטס־פערהאַנדלונגען איז די בער־נאַרטשיק אויסגעהערט געוואָרען אַלס עדות, זי האָט צוריקגעצויגען אַלע פריהערדיגע ערקלערונגען ביים אויספאָרשונגס־ריכטער און געבעטען דעם געריכט צו בעפרייען דעם אָנגעקלאָגטען, ווייל זי האָט איהם ליב און איז איהם אַלץ מוחל.

דאָס געריכט האָט אָבער אַנערקענט די שולד פון דאָזיגען „קאַכאַנעק" און איהם פער'משפּט אויף דריי חדשים תפיסה.

יודיש טעאַטער „פילהאַרמאָניע" נאַרוטאָוויטש 20

יוד. אַרטיסטען־פאַריין אין פּוילען
דירעקטאָריאַט פון די פּעראַיינס־טעאַטערן

בעפולמעכטיגטער דיר. א. שטאַקפעדער
ליי טער: א. בעזמאַן

צוליב'ן גרויסען ערפאָלג נאָר נאָך עטליכע גאַסטשפּילען
פון דער אַמעריקאַנער קינסטלערין ליבלינג פון לאָדזער און וואַרשאָווער עולם

אננא יאַקובאָוויטש

פרייטאָג ד. 31 אָקט., שבת ד. 1, זונטאָג ד. 2 נאָוו. 9 אָוו. אויפ'ן אַלגעמיינעם פערלאַנג
די גרויסע סענסאַציאָנעלע פּיעסע מיט געזאַנג, וועלכע האָט געמאַכט אַזאַ גרויסען רושם

די משוגענע אין 3 אַקטען פון סיגעל, רעזשי היימאַן יאַקובאָוויטש
הויפּטראָל „מאַניטשקע" — אננא יאַקובאָוויטש

שבת ד. 1 נאָוו. 4 נאָכמ. צו ביליגע פּרייזען פון 80 גר. דער גרעסטער סעזאָן־שלאַגער

די אייביגע מאַמע אין 3 אַקטען פון קאַלמאַנאָוויטש. הויפּט־ראָל „פרידאַ" אננא יאַקובאָוויטש

מאָנטאָג ד. 3 נאָוו. 9 אָוו. פּאָפּולערע פאָרשטעלונג פון 80 גר. היימאַן יאַקובאָ־וויטש'ס גרעסטע שלאַגער אָפּערעטע מיט אננא יאַקובאָוויטש אַלס „סאָסי" די גאַליציאַנערין

אַמעריקאַנער חתונה אין 2 אַקטען מיט אַ פּראָלאָג, רעזשי היימאַן יאַקובאָוויטש

עס נעמען אָנטייל (לויט א. ב.) פרויען: י. פלוים, ש. תלוים, ס. פּאָזנאַנסקאַ, ר. רעניגאַ.
מענער: מ. אייזענבערג, ח. בראָקערוש, י. גרינהויז, י. וויינבערג, ד. לזאַי, מ. מאַקסימאָוו, מ. פּאָזנאַנסקי, א. קורץ, ה. פלוים. .·. דיריגענט ל. זעלמאַן.
בילעטען צו בעקומען אין קאַסע פון זאַל פילהאַרמאָניע.

דאַרפישע פּראָטעסטען

(מיט און אָהנע פּראָטעסט)

ווערען שנעל און פּינקטליך איינקאַסירט
דורך די איבעראַל בעקאַנטע ביטשריפט־ביוראָ

„POLPRAW"

נאַרוטאָוויטשאַ 1, טעל. 170-01

די איינקאַסאָ פון פּראָטעסטען ווערט ערלעדיגט
מיט שנעלע פערבינדונג מיט אַ סאַמאָכאָד.

די פערשאָלטענע ירושה

(56 גרויסער ראָמאַן פון לײַדענשאַפט ליבע און פערברעכען.

באַרגע — אָבער דאָס בעוואוסטזיין פון פער־אורטיילטקייט און אויסגאַנגלאָזיגקייט האָט מערי'ן ביסלעכווייז צוריקגעקעהרט איהר מוט און ענטשלאָסענקייט.

עס איז נישט אַדורך עטליכע מינוט, ווי זי האָט זיך דערפיהלט. פעסט און שטאַרק.

אַ שמייכעלדיגענדיג, האָט זי געזאָגט, קוקענ־דיג אין מאַקסעס אויגען, וואָס זענען בלייך געוואָ־רען פאַר פּחד:

— צו שנעל כאַפּט איהר זיך צו אָפּ'חשבונען זיך מיט מענשען... צי טראַכט איהר נישט דערפון אַז אייך גופא וועט מען אַמאָל צושטעלען אַ רעכ־נונג?

ער האָט קריפּענדיג אַראָפּגעשלונגען די סלינע:

— הערט אויף צו פּלאַפּלען נאַרישקייטען, און שפּילען מעלאָדראַמע!

אַ ציה טוענדיג זיך פאַראויס, האָט ער אויס־געשטרעקט זיין בייַנערדיגען פינגער צו איהר פּנים.

— איך וועל אייך קאַליע מאַכען אייער שיינ־קייט, טייער מיידעלע, איידער נאָך איך וועל מאַכען אַ סוף צו אייך!.. איהר וועט קווייטשען אין מיינע הענד, ביז איהר וועט אויף אייביג הייזעריג ווערען!

ער האָט גוליש אָנגעכאַפּט איהר האַנט און אַ ריס געטאָן.

מערי האָט זיך אָנגעקלאַפּט אין דער וואַנד...

די פיס האָבען זיך איהר אונטערגעהאַקט. און זי איז אַנידערגעפאַלען.

מאַקס איז צוגעגאַנגען צו מאַריצען.

אויף יענעם איז אַ שרעק געווען צו קוקען: דער פּנים זיינער איז געווען אָנגעגאָסען מיט בלוט און האָט בעקומען אַ לילאַ־קאָליר. די צונג האָט זיך איהם קוים געקערעוועט אין מויל, און אויפ'ן האַלז האָבען זיך איהם געטונקעלט בלויע פלעקען — טיף־איינגעפרעגטע סימנים פון רושעיקאָבס'עס פינ־גער.

מאַקס האָט געכאַפּט אַ בליק אין דער זייט פון רושעיקאָבסען:

— איהר זענט הייַנט שיער נישט בעגאַנגען אַ מאָרד.

רושעיקאָבס האָט אַ שאָקעל געטאָן מיט'ן קאָפּ. די אויגען זיינע, וואָס זענען איהם טיף איינ־געפאַלען האָבען איהם געברענט, ווי ביי אַ משוגענעם.

— „שיער", זאָגט איהר? — האָט ער איבי־געפרעגט — אַ גרויסער שאָד!

מאַקס האָט אַ שמייכעל געטאָן.

מערי'ן האָט דער דאָזיגער שמייכעל מער דערשראָקען, ווי די געפעהרליכסטע דראָהונג.

שווייגענדיג האָט זי מיט רושעיקאָבסען נאָכ־געפאָלגט, ווי מאַקס האָט זיך געפאַרעט לעם זיין ברודער.

ער האָט אויפגעהויבען זיין קאָפּ, געעפענט נאָכדעם די פערשטשומעטע ציין מיט דער הולך פון אַ מעסער, און אַרייַנגעגאָסען איהם אין האַלז עט־ליכע טראָפּענס שנאַפּס פון אַ זילבערן פלעשעל, וואָס ער האָט אַרויסגענומען פון זיין הינטערשטען הויזען־טאַש.

מאַריקאַ איז צו זיך געקומען, און עפּיס אַ ברום געטאָן.

ער איז איצט געווען ענליך אויף אַ גרויס, כליפּענדיג קינד.

— מיין האַלז!.. דער האַלז מיינער!.. מאַקס, שאַיך קאָן נישט אָטעמען... ער האָט דאָך מיך גע־וואָלט ממית'ן.. מאַקס.. איך האָב געמיינט — איך בין שוין אַ פּאַרטיגער... מאַקס..

— ס'שאַט נישט! — האָט איהם דער ברודער בערוהיגט — איצט איז שוין אַלץ אין אָרדענונג, מאַריץ! נעהם זיך נישט צום האַרצען... מיר וועלען באַלד צוזאַמען בעשטימען, וואָס מיר האָבען מיט איהם דערפאַר צו טון!.. מיר,,, איך זעה, אַז דיר איז שוין בע־סער... פּרוב אויפצושטעהן, מאַריץ!

ער האָט איהם געהאָלפען אויפצושטעלען זיך אויף די פיס.

מיט אַ ציטערדיגער האַנד, האָט זיך מאַריץ אַ טאַפּ געטאָן ביים האַלז, און אַרונטערגעריסען דעם קאָלנער.

— גיב נאָך אַ ביסעל שנאַפּס! — האָט ער אַ קרעכץ געטאָן.

— אָט האָסטו!.. דאָס וועט דיר גוט מאַכען, ...גיב נאָך אַ זופּ!

מאַריץ האָט צוגעטראָגען דאָס זילבערנע פלעש־על צו די ליפּען, און אויסגעטרונקען עס ביז צום דעק.

ער האָט אָפּגעהוסט, און איז איינגאַנצען גע־וואָרען צוריק מענש.

די אויגען זיינע האָבען ווידער בעקומען אַ לעבעדיגען גלאַנץ.

ער האָט מאַשינאַל אַ טאַפּ געטאָן אין קעשענע, אַרויסגענומען זיין שקעטעלע און אַ ציה געטאָן אַ שמעקטאַבאַק.

מאַשינאַל האָט ער אויך אַ ניס געטאָן, און אויסגעשנייצט זיך די נאָז אין נאָזטיכעל.

— מאַטעס איז געשטאָרבען! — האָט ער אַרויסגעמורמעלט — ס'איז נישט גוט, מאַקס!..

מאַקס האָט אַ ציה געטאָן מיט די פּלייצעס.

— ס'איז נישט איצט די צייט צו קלאָגען, מאַריץ.. דו אַליין ווייסט שוין נישט אַוועק [...] יענער וועלט... און פאַר דעם טויט פון אונזער ליבען ברודער האָבען מיר שוין נקמה גענומען;

אַ קורצע ווײַלע זענען זיי געבליבען שווייגען.

די צוטומעלטע מערי האָט זיך איינגעהערט אין מאַקסעס צביעות'דיגע רייד, און פער'חידושט גע־קוקט, ווי מאַריץ קומט שנעל צו זיך, נאָך דעם, ווי ער איז אַקאָרשט שיער געווען טויט.

זי האָט איצט געזעהן, ס'אַראַ מורא'דיגע קראַפט עס זענען געווען אָט די דריי ברידערלעך, וואָס האָבען יאָהרען־לאַנג געקינגט אין דער אונ־טערוועלט.

איצט איז שוין געווען פערשטענדליך, הלמאי מאַרקיז קאַשטאַן האָט אַזוי פאַר זיי מורא געהאַט

— און איצט וועלען מיר זיך מיישב זיין, וואָס מיר האָבען ווייטער צו טון! — האָט זיך מאַקס אָפּגערופען — ביזטו שוין אין אָרדענונג, מאַריץ־לעבען?

מאַריץ האָט זיך פּאַמעליך אַרומגעקוקט אין קעלער, און זיין בליק האָט זיך אָפּגעשטעלט אויף רושעיקאָבסען.

— אויב עס האַנדעלט זיך וועגען איהם, בין איך שוין גענוג שטאַרק, כדי אַראָפּצורייסען פון איהם זיין פעל לעבעדיגערהייד! — האָט ער שטר־קענדיג זיך שנעל אַרויסגערעדט.

— אויסגעצייכענט! אויסגעצייכענט!.. ער וועט זיך שוין פון אונז נישט אַרויספּליטשען!

(פאָרטזעצונג קומט).

גרויסע רעווי א. נ.: די לעצטע 3 טעג! גה'יסע רעווי א. נ.:

„אלעס דרעהט זיך"

אין 2 טיילען 16 בילדער פון העמאר, טאם, בום א.א. — עס נעהמען אנטייל: E. Waczyńska, J. Leonowicz, B. Orliński
Lolek Boruński, Z. Suwalski, J. Chojnacka W. Modrzeński, דאס באלעט-פארל Dubrowska — Tawrydzki
ווי אויך 6 רעווי-גירלס. איינענע דעקאראציעס, קאסטיומען און פרעכטיגע ליכטט-עפעקטען.—רעזשי: B. Orliński קאנפערענסיער: J. Chojnacka
באלעט-מייסטער: J. Tawrydzki דעקאראציעס: Wł. Nowakowski מוזיק. לייטונג: C. Kantor
פרייזען פון די פלעצער פון 1.30 זל. ביז 3 זל. פרייזען פון די פלעצער פון 1,80 זל. ביז 3 זל.

מיניאטור-טעאטער
„KAMELEON"
40 SIENKIEWICZA 40
אונטער דער לייטונג פון ליטערארישען קינסטלער
JAN ZANDMER.
טעגליך 2 פארשטעלונגען 7.45 און 9 45
שבת, זונטאג און יו"ט 3 פארשט. 5.45, 7.45, 9.45

היינט און פאלגענדע טעג!
די לאנג ערווארטעטע פרעמיערע!

POGANIN

אין דער הויפטראלע דער וואונדערשעהנער און בעריהמטער
RAMON NOVARRO

„POGANIN" איז דער לעצטער קלאנג-פילם-שלאגער, וועגען וועלכען ס'רעדט די גאנצע וועלט
„POGANIN" איז דער גרעסטער סוקסעס פון דער קלאנג-פילם-קונסט
„POGANIN" איז דער כשוף פון ליד און מעלאדיע

דאס וואונדערשעהנע ליבעס-ליד „Księżyc na Tahiti"
וועט זינגען RAMON NOVARRO
אנהויב 4 נאכמ. שבת און זונטאג 12 בייטאג. פאפולערע פרייזען.

קינא-טעאטער
ZACHĘTA
26 זגערזשער 26

היינט און פאלגענדע טעג!
דאס גרויסע מייסטערווערק פון א. שניצלער
„פרייליין עלזא"
אין דער הויפטראלע די אונפערגעסליכע שפערין פון דער הויפטרא-לע אין פילם א.נ. „ליבע" די גאניאלסטע טראגיקערין פון עקראן
ELŻBIETA BERGNER
מעכטיגע דראמע פון דער מעגשליכער נשמה, ליידענשאפטען, פרייד וועהטאג — דאס איז די הויפט-אקציע. די אויפנאהמען זענען גע-מאכט געווארען אויפ'ן באדען פון בערג. מייסטערהאפט שפילען פון די ארטיסטען. אין די איבריגע ראלען:
A. Basserman i A. Steinrück
אויסערן פראגר.: דאס אנקומען פון נחום סאקאלאוו קיין פוילן.
אנהויב אין געוו. טעג 4 נאכמיטאג. שבת און זונטאג 12 בייטאג.
ארקעסטער אונטער דער לייטונג פון ה' סטעפאנסקי.

קלאנג-פילם-טעאטער
„MIMOZA"
ul. Kilińskiego 178.

היינט און פאלגענדע טעג!
גרויסע פרעמיערע! גרויסער קלאנג-פילם
ניו-יארק בייננאכט
אין די הויפט-ראלען: SUE CAROL i LOLA LANE
אויסערן פראגראם: רעוועלאציאנס-קלאנג-צוגאבע
אנהויב 5.30, 7.30 און 9.15, שבת, זונטאג און יום-טוב 3.30 נ"מ
נעכסטער פראגראם: דער דזשאז-זינגער
אין דער הויפט-ראלע:
AL JOLSON וועלכער וועט - זינגען - „כל נדרי"
יעדער יוד מוז זעהען דעם דאזיגען פילם!

Dr. med.
A 'Landkof
פאלודניאווא 15
טעל. 138-34
אינערליכע און קינדער קראנקהייטען
צוריקגעקערט
נעמט אן פון 2-3 און 7-8 אוו.

Dr. H. HALTRECHT
הויט און געשלעכטס-קראנקהייטען
פיעטרקאווער 10
פון 8 ביז 3 נאכמ. און פון 8 ביז 9 אווענד
זונטאג פון 9 ביז 1.
פאר אונבעמיטעלטע לעטשניצע-פרייזען.

DR. ADAM
GROSGLIK
Al. Kościuszki 27
tel. 151-78
צוריקגעקערט
הויט און וענערישע קראנקה. רענטגען און ליכטהיילאונגט. נעמט אן פון 4—7 אוונד.

אויף לוין
איך נעהם אן אויף לוין אויף פע-דע קראפט 125/10.
אפערטען אונטער לוין אין אדמיניסטראציע.

ס'ווערט געזוכט א זעלבסטשטענדיגע
פרעבלאנקע
צו פיהרען א פרעבעל-שולע אין דער העברע-אישער שפראך. צו מעלדען זיך פעטריקאווער 107 ביי פרוי ד"ר ספעקטאר

באכטלעגער
16 זל. א חודש
אפצוגעבען א צימער פאר אנ'אנשטענדיגען יונגען מאן צו שלאפען, עווענ-טועל פאר א פרוילין. צו ערפאהרען ביי דעמבינסקא קילינסקי 15, 1. שט.

א טאמבוריר-געזעלען
ווערט פון זאפארט גע-זוכט. צו מעלדען זיך אלעקסאנדראווסקא 51 ביי לייבאוויטש.

א שטריקער
מיט א 7-ער מאשין צו קאפציהערס ווערט געזוכט צו מעלדען זיך פון 2—4 נאכמיטאג ביי ראזען גדאנסקא 8. 96

דער ווינטער דערנעהנטערט זיך

בעזארגט אייך בעצייטענס מיט ווינטער-סחורות און ווייסע סחורות און רעשטען
אין קאנסום-געוועלב
ביי'ל דער „ווידזעווער מאנופאקטור"
איהר בעקומט אויך דארט צו אונגעוועהנליך נידריגע פרייזען ספארט-אנציגער, ארבייטס-אנציגער, דאמען- און הערען-וועש, טיש- און בעט-וועש, וואלענע שטאפען, טריקאטאזשען, שיך, קוכען-געשיר, קאלאניאל = ווארען א.א.וו. א.א.וו.
פאר ה"ה מלוכה- און קאמונאל-בעאמטע, וואס זענען מיטגלידער פון קאאפעראטיוען און געזעלשאפטען, ווערט ערטיילט בעקוועהמער קרעדיט. 19123

צאהנערצטליכער
גאבינעט ביי דער לעטשניצע
„POMOC" 1 Aleksandrowska 1
איז ווידער טעטיג אויך אין די שעה'ן פון 3—6 אוו.

הלא חכמה תקרא ותבונה תתן קולה
אם תקח אמרי ומצותי תצפן אתך
אז תשכן בטח ושאנן כי הלך בתום
ילך בטח ומעקש דרכיו יודע
איבער דעם זאלסט נאר קומען אין ביורא
פון ד. מאנעלא
וואס איז איבערגעטראגען געווארען פון צווייטען הויף אויפ'ן ערשטען הויף פיעטריקאווער 17, לינקע אפיצינע פארטער, טעל. 124-95
וואו ס'ווערט ווייטער ערלעדיגט פינקטליך און געוויסנהאפט בעשריבען אלערליי בימעס: ציווילנע, קארנע, ...
מיט אכטונג ד. מאנעלא,
פיעטריקאווער 17, 1-טער הויף

Dr. med.
I. Wajnberg
Cegielniana 47, tel. 26-02
אינערליכע קראנקהייטען
ספעציעל פאר לונגען - הארץ - קראנקהייטען
בעשטראהלונגען און קינסטליכע בערג-זון
נעמט אן אין דערהיים פון 3—5.

Dr. med. **J. Lubicz**
ORTOPEDA, Gdańska 28, tel. 18-31
קראנקהייטען פון די ביינער, געלענקען, ...

בעקאנטמאכונג.
די סחורה-לאגערן „Warrant" אקצ. געז. אין לאדז פארעפענטליכט דערמיט, אז דעם 5-טען נאוועמבער ד. י. 11 א זייגער פריה וועט אויף דער נארגאווא 6 אין די לאגערן פון דער דאזיגער געז. פארקומען א פערקויף דורך אנ'עפענטליכער ליציטאציע:

סטאניקעס מיט ערמעל	12 טוץ 9 שטיק	
געוועהנליכע מענער-קאסטאנעס	23 „	
מענער-באטקעס	61 „ 1 „	
דאמען-ספארט-הייזלעך	100 „	
נארמאלע מענער-העמדער	22 „ 4 „	
דאמען-העמדער	3 „ 8 „	
קאפאטאנעס	3 „ 8 „	
רעפארמען	1 „ 6 „	
קינדער-הויזען מיט קלאפעס	3 „	
„ „ אהן קלאפעס	18 „ 6	
סטאניקעס מיט ערמעל	2 „	
„ אהן ערמעל	3 „	

צוזאמען פאז. 37014 — 254 $\frac{1}{2}$ טוץ דאמען- און הערען-טריקא-וועש (בוימוואלענע).
די יעניגע, וועלכע ווילען צוטרעטען צו דער ליציטאציע דארפען איינצאהלען אין משך פון 31-טען אקטאבער ביז'ן 4-טען נאוועמבער ד. י. אין קאסע פון אונזער געז. אויף פיעטריקאווער 56, קויציע 200 זל. ביים איינקויף דארף מען איינ-צאהלען $\frac{1}{5}$ פונ'ם ווערט פון דער סחורה. דער איבעריגער בעטראג מוז זיין איינגעצאהלט אין פאר-לויף פון 24 שעה נאכ'ן קויפען די סחורה. די ...
סחורה קען מען אנקוקען אין די לאגערן פון 31-טען אקטאבער ביז'ן 4-טען נאוועמבער ד. י. אין די שעה'ן פון 9 — 12 בייטאג.
אין טאג פון דער ליציטאציע קענען די סחורות נישט אנגעקוקט ווערען.
לאדז, דעם 28 אקטאבער 1930.
Składy Towarowe „WARRANT"
Spółka Akcyjna

DYPL.
MASAZYSTA
אברהם קאזשמינסקי
לימאנאווסקעגא 113, טעל. 188-30
מיט פיליעהריגער פראקטיק
אין קור-ערטער ווי אויך אין שפיטאל.
...

זיכערע הילף און א רפואה
אהן א אפעראציע, אן בלוט, אהן א מעסער און אהן בלוט-פערגיסונג פאר קראנקע אויף קילעס פאר מענער ווייבער און קינדער, פערשידענע קאליקעס אין גוף פאר הויקערס און פיס.

פערלאזט אייך נישט, ווייל דער ווינקעל-בראך ווערט גרוים אזוי ווי א מענשען-קאפ, אדער אזוי ווי א וואסער-קאן און עס פאלט אריין אין דעם כוס און דער קראנקער איז אין א גרויסער סכנה דורך פערדרייען די קישקעס ווערט ער בראנדיג און שטערבליך. ספעציעל גוטע היל-באנדאזשען אויסגעצייכענט גוט דורך גרויסע פראפעסאר'ען מיט מיינע בעהאנדלונג און פון דייטשען פראפעסאר-דאקטאר בראכבערג בעזונדער זיכער דעם פערמטען און געפעהרליכסטען ...

רוק. אויך פאר הויקערס ליידענדע מיט הייל-גארטעלען און אפאראטען פאר פערקרומטע פיס און פלאטס-פוס ספעציעלע אמאלאגען אין די שיך. קינסטליכע גוטע פיס און הענט, גוטע זאכען פאר די גרעסטע קראנקע אדערן.
שפרעכשטונדע פון 9 ביז 1 בייטאג און פון 3 ביז 7 אין אוונט.

ארטאפעדישע אנשטאלט
Specialist J. RAPAPORT Ortoped von Lemberg
Łódź, WÓLCZAŃSKA 10, tel. 221-77, front, parter
בעמערקונג: דאס גרויסליכע ערשיינען פון די קראנקע איז אונבעדינגט נויטיג די פלאטען האבען אויסגעשטעלט פאלגענדע אוניווערזיטעטס-פראפעסארען: פראפ. ד"ר מאראנטש, פראפ. ד"ר י. מארישלער, פראפ. ד"ר בר. קיעלאנאווסקי און אויך אנדערע. מיר נעהמען אויך אן פערזיכערטע פון דער קראנקען-קאסע

דאנקזאגונג.
דערמיט דריק איך אויס דעם בעסטען דאנק דעם הערן ד"ר. י. ראפאפארט, ...

Dr. BERGHOF Arzt.

אבאנעמענטס-פרייזן: אין לאדז — 5 זל. א חודש מיט צושטעלונג, אין דער פראווינץ 6 ...
א חודש אין אויסלאנד — 8 זל.
...

אנאנסען-פרייזן: טעקסט — 18 גר. ... טעקסט — 40 גר. ... טעקסט — 12 ... 50 גר.

Z. Wydawnictwo „Najer Folksblat", spółdz. z odpowiedz. udziałami: Ch. J. Brzustowski i D. Zilberberg. Redaktor odpowiedzialny: Ch. Kaufman
Czcionkami i druk. „Najer Folksblat", Piotrkowska 21.